

Digital finsk- svensk ordbok

Produktutveckling

Anna Henrikson

Lea-Katarina Latvanen

Examensarbete

SJ14

2017

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Sjukskötare
Identifikationsnummer:	14
Författare:	Anna Henrikson & Lea-Katarina Latvanen
Arbetets namn:	Digital finsk- svensk ordbok
Handledare (Arcada):	Gun-Britt Lejonqvist
Uppdragsgivare:	HUS Barnkliniken
<p>Sammandrag:</p> <p>Examensarbetet är ett beställningsarbete av barnkliniken intensivvårdsavdelning K9. Syftet med arbetet är att utveckla en digital finsk-svensk ordbok för vårdpersonalen för att underlätta kommunikationen med svenskspråkiga barnpatienter. Avsikten är att minska missförstånd, öka patientsäkerheten och att barnet kan känna sig tryggt i sjukhusmiljön. Den huvudsakliga metoden är produktutveckling. Frågeställningarna som används i arbetet är betydelsen av kommunikation till en barnpatient och vad innehållet borde vara i en digital ordbok. Svaren på frågorna finns i bakgrunden och i resultatet, där vetenskapliga artiklar analyserats. Teoretiska referansramen bygger på Ida Jean Orlandos interaktionsteori var vårdaren måste lära sig att skilja mellan hälsa, individ och miljö samt hur vårdarens reaktioner påverkar patienten. Resultatet med examensarbetet är hur viktig trygghetskänslan är för ett barn som vårdas på sjukhus. För att uppnå en trygghetskänsla skall det ingå kommunikation och information på patientens eget modersmål. Produkten är en ordbok i digitalform, som är planerad att publiceras i januari 2018 i HNS interna nätverk. Ordbokens innehåll har gjorts i samarbete med uppgivaren och utseendet är planerat att göras med Online Media studerande. Ordboken är indelad i morgontur, kvällstur och nattur vilka är indelade i vaken patient och sederad patient. Utseendet är enkel, estetisk och stilren med bilder som skiljer på dag, kväll och natt.</p>	
Nyckelord:	Kommunikation, digitalisering, modersmål, vård, intensivvårdsavdelning, barn, patientsäkerhet, trygghet
Sidantal:	65
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	14.12.2017

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Nursing
Identification number:	14
Author:	Henrikson, Anna & Latvanen, Lea
Title:	Digital Finnish- Swedish dictionary
Supervisor (Arcada):	Lejonqvist, Gun-Britt
Commissioned by:	HUS The children´s hospital
<p>Abstract:</p> <p>The thesis - Digital Finnish-Swedish dictionary - is based on the request of the HUS hospital, intensive care ward K9 of the children´s hospital. The aim of the study is to compile a digital Finnish-Swedish dictionary. It is meant as a daily assistive equipment for nurses to improve the communication with Swedish-speaking patients in the age of 0 to 16. The dictionary is intended to avoid misunderstandings between the staff and the patients, to improve the patient safety and to make the patients feel more comfortable in the hospital´s environment. The method that is used for the study is product development. “What is the meaning of communication regarding young patients?” and “What should be included in a digital dictionary?” are the research questions of the thesis. In chapter 2 of the thesis science based articles are analyzed to answer those questions. The main theory used is Ida Jean Orlando's interaction theory. According to the interaction theory a nurse must distinguish between the health, the individual, the environment and the effects of the nurses' actions. Ultimately the communication in the mother tongue between the staff and the patient - especially the information given to the patient - is of great importance for the patient to feel safe. This main result of the thesis underlines the necessity of the product of the thesis - a digital dictionary. The dictionary is planned to be released in the hospital's network in January 2018. The final version of the dictionary is planned to be completed in cooperation with the HUS hospital. The layout of the final version will be created by a student of the education program “Online Media”. The dictionary is structured primarily by different shifts; morning, evening and night and secondary by the state of patient; awake or sedated. The layout is simple, aesthetic and artless. Pictures are only used minimally e.g. sun and moon as a symbol for day and night.</p>	
Keywords:	Child, intensive Care, motherlanguage, communication,
Number of pages:	65
Language:	Swedish
Date of acceptance:	14.12.2017

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sairaanhoitaja
Tunnistenumero:	14
Tekijä:	Anna Henrikson ja Lea Latvanen
Työn nimi:	Digitaalinen suomi-ruotsi sanakirja hoitohenkilökunnalle
Työn ohjaaja (Arcada):	Gun-Britt Lejonqvist
Toimeksiantaja:	HUS Lasten ja nuorten sairaala
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Opinnäytetyö on tilaustyö lastenklinikan teho-osastolle K9. Työn tarkoituksena on luoda digitaalinen suomi-ruotsi sanakirja hoitohenkilökunnalle, joka helpottaa kommunikointia ruotsinkielisten lapsipotilaiden kanssa. Tavoitteena on vähentää väärinymmärrystä, lisätä potilasturvallisuutta sekä lisätä lapsen turvallisuuden tunnetta sairaalaympäristössä. Pääasiallinen menetelmä on tuotekehitys. Keskeiset kysymykset ovat kommunikaation tärkeys lapsipotilaalle ja mitä digitaalinen sanakirja tulisi sisältää. Vastaukset kysymyksiin löytyvät kohdasta tausta ja tuloksessa, missä tieteelliset artikkelit analysointiin. Teoria perustuu Ida Jea Orlandon vuorovaikutusteoriaan, jossa hoitajan on pakko oppia erottelevaan potilaan hyvinvointi, yksilöllisyys ja ympäristö sekä miten hoitajan reaktiot vaikuttavat potilaaseen. Opinnäytetyön tuloksena syntyi ymmärrys miten tärkeää on turvallisuuden tunne, kun lasta hoidetaan sairaalassa. Turvallisuuden tunne syntyy, kun kommunikointi ja informointi tapahtuu potilaan äidinkielellä. Tuote on digitaalinen sanakirja, joka suunnitellaan julkaistavaksi tammikuussa 2018 HNS intranetissä. Sanakirjan sisältö on tehty yhteistyössä tilaajan kanssa ja ulkonäkö suunnitellaan yhteistyössä Online Media opiskelijan kanssa. Sanakirja on jaettu aamuvuoroon, iltavuoroon ja yövuoroon, jotka on jaettu hereillä olevaan potilaaseen ja sedatoituun potilaaseen. Ulkonäkö on yksinkertainen, esteettinen ja tyylipuhdas, missä on kuvia jotka erottavat päivän, illan ja yön.</p>	
Avainsanat:	Lapsi, teho-osasto, äidinkieli, kommunikaatio, potilasturvallisuus
Sivumäärä:	65
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	14.12.2017

INNEHÅLL

FÖRORD	6
1 Inledning	6
2 Bakgrund	7
2.1 Intensivvårdsavdelning	7
2.2 Barn i vården	8
2.3 Kommunikation.....	9
2.4 Trygghet	10
2.5 Vård på patientens modersmål	11
2.6 Bemötande av barnpatienter	11
2.7 Patientsäkerhet.....	13
3 Forskningsöversikt	14
4 Teoretisk referensram	18
4.1 Orlandos interaktionsteori	18
5 Syfte och frågeställningar	19
6 Metod	19
6.1 Processbeskrivning	20
6.1.1 Rapport över besök på Barnkliniken	22
6.2 Arbetsfördelning	22
7 Etiskt övervägande	23
8 Resultat	24
8.1 Ordbokens tillgänglighet, innehåll & utseende	24
9 Kritisk granskning och diskussion	25
Källor	26
10 Bilagor	31
11 Produkten	Error! Bookmark not defined.

FÖRORD

Vi vill tacka Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt för beviljandet av forskningslovet för utförandet av produkten. Ett stort tack går till avdelningsskötare Merja Ahde och handledande sjukskötaren Laura Lehmusvaara samt sjukskötaren Elisabet Andersin-Latvanen från intensivvårdsavdelningen K9. Vi tackar sjukskötaren Sirpa Savolainen som är avdelningens ATK ansvarig.

Vi vill tacka handledaren Gun-Britt Lejonqvist och granskaren Jonas Tana som väglett oss under processen. Vi vill tacka våra studiekamrater för givande diskussioner och tips under handledningsträffarna.

Sist, men inte minst så vill vi tacka ordförande för Svensklärarna i Finland Satu Pessi som hållit oss uppdaterade inom det aktuella ämnet; svenska språket i Finland.

1 INLEDNING

Världen digitaliseras och i framtiden kommer vi alltmera att använda oss av digitala verktyg inom sjukvården.

I en studie i Sverige har det undersökts till hur stor del vårdare, som jobbar inom slutenvården, använder sig av digitala översättningsverktyg i kommunikation med sina patienter. Resultatet visade sig att 61,8% av deltagarna någon gång har använt översättningsverktyg och verktyget som oftast använts är Google translate. Det visade sig att åldersgruppen 20–29 år litade mera på de digitala hjälpmedlen än den äldre generationen vilket betyder att den yngre generationen allt mer kommer att använda sig av dem i framtiden (Frenk et.al. 2016).

Som examensarbete har skribenterna gjort en finsk-svensk ordbok i digital form som stöd för vårdpersonal på en intensivvårdsavdelning för barn. Arbetet är ett beställningsarbete av Helsingfors och Nylands Sjukvårdsdistrikt, Barnkliniken Intensivvårdsavdelning K9.

I arbetet tar skribenterna upp modersmålets och kommunikationens betydelse, bemötandet av en barnpatient, och sjukhusmiljöns inverkan på barnet. Som vård teori har skribenterna valt sjukskötaren och vårdteoretikern Ida Jean Orlandos teori som behandlar interaktionen mellan vårdaren och patienten med hjälp av observation och kommunikation. Dessa ämnen är grunden till produkten. I slutet av arbetet beskriver skribenterna processen som medförts vid skapandet av den färdiga produkten. Produktens innehåll är utvecklat i samarbete med skribenternas handledande sjukskötare Laura Lehmusvaara och utsett i samarbete med överlärare i Online Media Owen Kelly från Yrkeshögskolan Arcada.

2 BAKGRUND

I följande kapitel presenteras teorin som är grunden till produkten.

För att användaren skall förstå resultatet som användandet av ordboken medför har skribenterna plockat fram teman och forskningar som stöder barnpatientens känslor, rättigheter och hjälper användaren att förstå hur ett barn upplever en sjukhusvistelse.

Informationen baserar sig på tillförlitliga källor, forskningar och på skribenternas egna erfarenheter.

2.1 Intensivvårdsavdelning

På en intensivvårdsavdelning vårdas de allvarligaste och svåraste sjuka patienter som de vanliga avdelningarna inte har resurser till. Där övervakas, underhålls och understöds patientens vitala funktioner såsom andning, blodcirkulation, blodkoagulering, samt leverns och njurarnas funktion. Läkare och sjukskötare som jobbar på avdelningen är specialutbildade inom intensivvård och flera yrkespersoner inom olika specialområden är en del av teamet. Varje patient har en egen sjukskötare som vårdar och övervakar patienten dygnet runt.

De vanligaste patientgrupperna är patienter som genomgått en stor operation, drabbats av en livshotande infektion, eller en allvarlig sjukdom i hjärt- och kärlsystemet. Den mest

krävande patientgruppen är patienter i septisk chock, som är en allvarlig allmäninfektion där njurarnas funktion måste uppehållas och övervakas noggrant (HNS).

Ordboken är inriktad till intensivvårdsavdelningen K9 där det vårdas kritiskt sjuka barn i åldern 0–16 år. På avdelningen vårdas främst patienter som genomgått hjärtkirurgi eller organtransplantationer, men även patienter med brännskador, epilepsi samt cancerpatienter som är i behov av intensivvård, och från och med 2015 även trauma patienter som tidigare vårdats på Tölö sjukhus. Avdelningen har 12 patientplatser och vårdperioden räcker igenom snitt 1–3 dagar. Till det multiprofessionella teamet hör sjukskötare, intensivvårdsläkare, anestesi-läkare, fysioterapeuter, socialarbetare, barn- och ungdomspsykiater samt en sjukhuspastor (HNS).

Eftersom varje patientplats på intensivvårdsavdelningen har en egen dator, som vårdaren använder, har skribenterna valt att göra en produkt i digital form som alltid är tillgänglig vid behov.

2.2 Barn i vården

Barnet som blir inlagd på sjukhus är i en ny situation och i en främmande omgivning av okända ansikten, nya rutiner och främmande lukter samt en säng som inte är egen. Detta kräver mycket av barnet som fortfarande är beroende av sina föräldrar. Barnets ålder, språk, uttryckssätt, tidsuppfattning, kroppsfokusering och tankesätt påverkar barnets sätt att hantera den nya situationen (Tveiten 2000 s.24).

För att barnet skall få en så positiv sjukhusvistelse som möjligt behövs det ständig utbildning och tillgång till hjälpmedel för vårdpersonalen. En bra sjukskötare kan inte allt, men vet var hen har sina verktyg och informationskällor. Därför har skribenterna gjort ett hjälpmedel som förhoppningsvis skulle underlätta barnets och familjens anpassning till den nya situationen genom möjligheten till kommunikation på det egna modersmålet.

NOBAB i Finland är en verksamhet som hör till *Nordisk förening för sjuka barns behov* och representerar Finland i *European Association for Children in Hospital*. Föreningen vill stöda och aktivera föräldrar och vårdpersonal till sjuka barn samt hålla fast vid barn och familjers rättigheter. Barnsjukvården har standarder som bygger på FN:s konvention

om barns rättigheter. De tio standarderna, eller normerna har utvecklats efter en konferens om barnsjukvård år 1988 i Leiden med hjälp av föräldrar och olika yrkeskunniga för att trygga barnvården (Bilaga 1).

NOBAB vill stöda barn och ungdomar i deras rätt om beslut i den egna vården samt ge dem möjligheten till att få uttrycka sina åsikter och tankar på sjukhuset. Verksamheten ger möjligheten för föräldrarna att ta ansvar för sitt barn samt att ta del av barnets välmående på sjukhuset. Föreningen vill ge föräldrarna möjligheten till kommunikation och växelverkan av erfarenheter med andra föräldrar till sjuka barn och vårdpersonal. NOBAB erbjuder även vårdpersonal möjlighet till utbildning, samarbete för att påverka beslutsfattare inom vården samt ett kontaktnät mellan vårdare och föräldrar.

God vård av barnet innebär att barnets individuella samt familjens behov tas i beaktan och vårdas av en kunnig personal (Tveiten 2000 s.55).

2.3 Kommunikation

Begreppet kommunikation härstammar från det latinska ordet *communicare* som betyder att göra något tillsammans (Eide, Tom & Eide, Hilde, 2004).

Redan i ett tidigt skede av våra liv börjar vi kommunicera på olika sätt; verbal och icke-verbal kommunikation (Tveiten, 2000). Den verbala kommunikationen uttrycks i form av ord, ljud och tankar. Det är det primära hjälpmedlet som används i kommunikation mellan två eller flera människor. Genom det verbala uttrycknings sättet ger vi möjligheten till att informera, diskutera och lära. Den verbala kommunikationen har sina utmaningar; det kan uppstå missförstånd på grund av fel ordval, fel kommunikationsteknik eller språkbarriär (Hanes, 2015).

Den icke-verbala kommunikationen betyder kroppsspråk såsom rörelser, beröring, ansiktsuttryck och hur man använder blicken (Tveiten, 2000).

För barn är lek en viktig del av kommunikationen. Leken får barnet att uttrycka sina upplevelser och känslor (Tveiten, 2000 s.61). Spädbarn och små barn lugnar ner sig med hjälp av visor vilket skapar en känsla av trygghet (Tveiten, 2000 s. 63). Därför har skribenterna

i sitt arbete tagit med några visor och sånger eftersom det för barnet är en naturlig del av kommunikationen.

Kommunikation är en viktig del av vården. Genom kommunikation uppstår känslan av trygghet och förutsättningarna för att få ett bra vårdresultat ökar.

Inom vården är det viktigt att kunna tolka både de verbala och de icke-verbala signaler som patienten skickar. Fastän patienten verbalt säger att hen inte har smärtor kan signalerna tyda på något annat. Det kan vara på grund av kulturella skillnader eller på sättet man blivit uppfostrad att uttrycka olika känslor som kan variera.

Med den digitala ordboken hoppas skribenterna att kommunikationen underlättas och att trygghet mellan vårdare och patient ökar.

2.4 Trygghet

Svenska Akademiens ordbok beskriver begreppet *trygghet* som något som medför säkerhet (Svenska akademins ordbok, 2008).

Då barnet separeras från sina föräldrar sker en otrygghetskänsla. Barnpsykiatern och forskaren John Bowlby, menar att det trygga band som barn och vuxna knyter med varandra är att barnet skulle känna att föräldern hjälper när det uppstår en hotfull situation. Barnet är övertygat om att föräldern ger tröst, skydd och förstår hens känslor (Eide, Tom & Eide, Hilde 2004). Då barnet sätts in på sjukhus sker en rubbning i trygghetskänslan. Barnet är omringat av främmande människor och är i en okänd miljö. Föräldrarna är med i vården och på sjukhuset så mycket som möjligt för att barnet inte skall känna sig övergivet. Mycket beror också på barnets ålder samt på individen hur hen hanterar den nya situationen (Tveiten, 2000).

Det finns olika former av trygghet ur patientens synvinkel. Även små saker påverkar trygghetskänslan hos patienten till exempel att lätt få kontakt med vårdpersonal om man har frågor om sin vård och även att det är någon som lyssnar på en vilket ger psykiskt stöd. Genom att kunna ge ordentlig information till patienten kan det ge en känsla av trygghet, att inte lämna patienten oveten (Strömsholm, 2015).

Om inte patienten och vårdaren har ett gemensamt språk kan det uppstå en känsla av otrygghet hos patienten därför att vårdaren inte kan ge patienten den information hen behöver för att känna sig trygg.

2.5 Vård på patientens modersmål

Enligt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts språkprogram 2010 skall alla patienter få tjänster och patientdirektiv på sitt eget modersmål om hen det önskar (HNS). I lagen om patientens rättigheter och ställning i 3§ står att "Patientens modersmål och individuella behov samt den kultur som han företräder skall i mån av möjlighet beaktas i vården och bemötandet". I språklagen §10 §18 och §20 beskrivs individens rättigheter hos myndigheterna, rätt till tolkning samt rätt att få översättning av expeditioner och andra handlingar (Finlex, 1992). Enligt lagen har patienten alltså rätt till vård och bemötande på sitt eget modersmål. För att detta skall uppfyllas bör personalen ha tillgång till hjälpmedel som uppfyller dessa krav.

I boken *Modersmålet i vården* av Christel Roberts skriver hon om hur tillfrisknandet sker snabbare när patienthandledning förverkligas på patientens eget modersmål och samtidigt skapar tillit. Att få använda sitt eget modersmål är inte enbart en rättighet inom vården utan ett sätt att få uttrycka sig själv så att man känner sig trygg i en obekväm situation till exempel när man är sjuk. När människan blir sjuk betonas modersmålets viktighet och kan vara en följd av försvunnet språk under en chock eller ett svårt sjukdomsfall (Roberts, 2000).

2.6 Bemötande av barnpatienter

Det finns olika sätt att bemöta barn inom vården och olika metoder att förminska upplevelserna av smärta och rädsla (Anderzén- Carlsson et al, 2008).

I en studie *Children's experiences of procedural pain management in conjunction with trauma and wound dressings* som publicerades i februari 2011 av Nilsson, Stefan & Hallqvist, Carina & Sidenvall, Birgitta och Enskär, Karin, intervjuades 39 barn i åldern 5–10 år som genomgick en sårvårdsbehandling till följd av trauma. Enligt barnen var det

viktigt att vårdaren skulle jobba långsamt och försiktigt eftersom det lindrade känslan av rädsla. Barnen önskade också att de fick vara delaktiga i sin egen vårdprocess. I resultatet framkom att barnen behöver förutom själva sårvårdsbehandlingen, också en känsla av trygghet och deltagande. Då barnet upplever klinisk kompetens ökar förtroendet till vårdaren vilket leder till att barnet fäster sin uppmärksamhet till det positiva vilket lindrar känslan av smärta och rädsla (Nilsson et al, 2011). Studien bevisar att ju mera barnet förstår vad som görs desto bättre formas en tillit mellan vårdaren och barnpatienten. Vårdkvaliteten blir bättre då vårdaren har rätt beredskap för att bemöta ett barn som känner sig otrygg i den nya miljön.

Skribenterna hoppas att ordboken ger beredskap för vårdaren att skapa en trygg miljö i bemötandet av svenskspråkiga barn som känner sig otrygga i den främmande miljön.

Eldh, Johanna & Westberg, Marie har gjort en kvalitativ intervjustudie "Intensivvårds-sjuksköterskors upplevelser av att vårda barn på en allmän intensivvårdsavdelning" på ett mindre sjukhus i Sverige där det inte finns en intensivvårdsavdelning för barn. I resultatet beskrivs hur sjuksköterna känner sig när ett barn kommer till en intensivvårdsavdelning. Känslor som frustration och utsatthet uppstod och vårdarna upplevde vården känslomässigt utmanande.

I vårdarbetet hör det inte enbart till att vårda själva patienten utan även att stöda och informera föräldrar och syskon. Många föräldrar känner ett stort ansvar för att överlämna sina barn i andras händer. Även om det väcks negativa känslor när ett barn kommer till en avdelning så upplevs det av vårdarna roligt och stimulerande att vårda barn. Vårdarna i artikeln poängterar att kollegorna är viktiga på en intensivvårdsavdelning (Eldh, Johanna & Westberg). I studien kommer det fram hur olikt och utmanande det är att vårda barn i intensivvården. Man måste beakta hur man informerar, beter sig och förbereder sig själv att bemöta ett barn som är svårt sjukt. Även att ta anhöriga i beaktan.

Enligt Tveiten skall vårdaren bemöta barnet med öppenhet vilket resulterar i en känsla av respekt hos barnet. Då vårdaren skapar ett förhållande med tillit, får barnet en känsla av

att det tas på allvar. Tveiten menar att vårdarna till barnpatienter skall ha inlevelseförmåga, fantasi och förmåga att tolka det bakomliggande budskapet i barnets verbala uttryckande (Tveiten 2000 64 s.).

2.7 Patientsäkerhet

Inom hälso- och sjukvården har patientsäkerheten alltid varit ett aktuellt ämne. Målet är att det skall bli lättare att göra rätt och svårare att göra fel (Ödegård, 2013 s. 14). Skriftliga planer har skrivits, ansvarspersoner har utnämnts samt olika slag av metoder och hjälpmedel har tagits i bruk i flera organisationer för att främja patientsäkerheten (Helovu et al. 2012 s. 6).

I detta examensarbete tar skribenterna upp temat patientsäkerhet eftersom produkten förhoppningsvis är ett stödmaterial för befrämjandet av säkerheten. Med hjälp av ett verktyg som underlättar kommunikationen, hoppas skribenterna att uppkomsten av vård fel skulle minska och tryggheten för patienterna att öka.

Folktinget har publicerat 24.11.2016 på sin hemsida ett utlåtande för riksdagen med förslag på ändringar i social- och hälsovårdslagen som gäller minoritetsspråket svenska i Finland. I utlåtandet ”Språkbarriären utgör en allvarlig risk för patientsäkerheten”, förklaras att språket och kommunikationen mellan vårdare och patient är nyckeln till ett bra bemötande och om det är bristfälligt kan det handla om skillnaden mellan liv och död. Folktinget menar att kommunikation på patientens eget modersmål är det viktigaste arbetsverktyg en vårdare har i bemötandet av en patient med ett annat modersmål.

Språkets och kommunikationens betydelse för patientsäkerheten inom vården har forskats främst i länder som Sverige, Holland, Kanada och USA vilket har visat resultat på att de patienterna med svaga kunskaper inom majoritetsspråket haft dubbelt så stor risk för komplikationer. Vårdtiden för dessa patienter har förlängts och en hög risk för felmedicinering på grund av missförstånd har uppkommit (Folktinget, 2016).

I Finland vid utredning av vård fel beaktas inte patientens modersmål vilket gör det svårt att se statistiken på denna fråga. Folktinget menar alltså att det både ur ekonomisk och patientsäkerhetssynvinkel är bäst att vårda patienter på det egna modersmålet (Folktinget, 2016).

3 FORSKNINGSOVERSIKT

I detta avsnitt har vi letat fram nio stycken forskningar inom ämnet. Skribenterna har använt av databaserna PubMed och Google Scholar. Orden som använts var kombinationer av sökorden ”barn”, ”intensivvård”, ”kommunikation” och ”modersmål”. Artiklarna är presenterade i tabellen nedan.

FORSKNING	METOD	SYFTE	RESULTAT
1. Liljestrand, Sara. <i>Betydelsen att få vård på modersmålet</i> , 2011.	Deskriptiv kvantitativ forskningsmetod, enkäter, intervju	Att få en djupare förståelse om kommunikationens betydelse i vården	Enkätsvaren visade att det i flesta fall är möjligt för patienten att få vård på sitt modersmål.
2. Eriksson, Helena, Hansson Lisa & Isaksson Anna, <i>Flerspråkig hemtjänst</i> , 2012.	Intervjuer. (gruppintervju och enskild intervju)	Om det finns behov för en flerspråkig hemtjänst.	Lättare att kommunicera på sitt eget språk och respondenterna känner tacksamhet att de kan kommunicera på sitt eget modersmål.
3. Egnell Klacker, Maria., <i>Sjukhusmiljö för barnens välbefinnande</i> , 2011.	Litteraturoversikt	Fysiska vårdmiljöns betydelse för barnens välbefinnande inom vården	Betydelsen var ålderskopplad och den sociala interaktionen var ett övergripande behov.

4. Ekvall, Martin & Kröönström. 2013, <i>Föräldrars upplevelse av god kommunikation</i> , 2013.	Litteraturstudie	Syftet är att beskriva föräldrars upplevelse av god kommunikation vid palliativ vård.	Resultatet visar att en god kommunikation mellan det sjuka barnets föräldrar och vårdaren är viktigt.
5. Boman, Frida & Nihl-torp, Mette, <i>Barns upplevelser av sjuksköterskans bemötande i sjukhusmiljö</i> , 2011.	En litteraturstudie	Vad som ger en stödjande sjukhusmiljö ur barn och ungdomars perspektiv.	Barnen önskade icke-medicinska utrymmen och en stöttande omgivning med möjlighet till natur och miljöombyte.
6. Melin, Evelina & Petersson, Linda, <i>O, aj, aj, aj, aj buff...!</i> , 2010.	Litteraturstudie	Att beskriva hur 0-6 åriga barn uttrycker upplevelsen av smärta samt hur vårdarens bedömning av smärtan sker.	Barn uttrycker smärta på ett mycket nyanserat sätt. Vid 5 års ålder upphör vissa uttryck och barnet gråter inte lika mycket. Vårdarens bedömning sker med olika hjälpmedel och främst observationer.
7. Broström, Eva & Kosonen, Anna, <i>Att vara barn och inneliggande på sjukhus</i> , 2012.	Kvalitativ och intervjustudie	Studien belyser på barnens upplevelser av sjukhusvård	Barnen kände rädsla och oro som presenteras i fyra kategorier.
8. Axelsson Hannuksela, Caroline & Backlund, Marie, <i>Intensivvårdssjuksköterskors upplevelser av att vårda barn på en allmän intensivvårdsavdelning</i> , 2016.	En kvalitativ intervjustudie	Beskriva hur intensivvårdssjuksköterskor upplever av att vårda barn på en intensivvårdsavdelning.	Resulterade i sju kategorier som hade två teman; trygghet i en otrygg situation och hur vårda ett barn med dennes specifika behov.
9. Kaas, Lizette & Levan-der, Susann, <i>Barn som patient</i> , 2014.	Litteraturstudie	Hur en sjukskötare bemöter barnpatienter samt deras föräldrar inom akutvården.	Sjukskötare skall bemöta barnpatienten på ett lugnt och professionellt sätt.

I forskningarna som skribenterna letat fram har för det mesta litteraturstudier använts men även kvalitativa intervjustudier. Dessa metoder har använts för att temat i de flesta

artiklar handlar om personers upplevelser. Största delen av studierna behandlar barnpatienter, språk och interaktion mellan patienten och vårdaren.

Modersmål

Vid svåra sjukdomsfall kan alla andra språk förutom modersmålet glömmas bort (Liljestrand, 2011 s. 8). Modersmålet har en stor betydelse då patienten är inlagd på sjukhus och befinner sig i en främmande situation med en fysisk och/eller psykisk skada. Då patienten får kommunicera på sitt eget modersmål sker en trygghetskänsla vilket i sin tur leder till ett snabbare tillfrisknande (Liljestrand, 2011 s. 8). Patienterna känner trygghet, gemenskap och välbefinnande då de har en vårdare som pratar det egna modersmålet (Eriksson, 2012 s. 15).

Studierna visar ur en patientsynvinkel hur viktigt modersmålet är för tillfrisknandet och kommer fram till att det är viktigt för en fungerande hälsovård. I artikeln *Betydelsen att få vård på modersmålet* tas även upp rätten till vård på det egna modersmålet (Liljestrand, 2011).

Barnet

Barnets upplevelser av en sjukhusvistelse beror väldigt mycket på vilken ålder barnet befinner sig i. Miljöer för trygghet beskrivs och det kommer fram att hemlighet, aktiviteter, familj, och vårdrelationer med vårdare är centralt (Egnell, Klacker 2011 s. 9).

I artikeln *Sjukhusmiljö för barnens välbefinnande* beskrivs viktigheten av den fysiska miljön på ett sjukhus. I examensarbetet koncentrerar sig skribenterna mera på den psykiska delen. Skribenterna valde att ta med denna artikel eftersom det psykiska och fysiska alltid går hand i hand.

I artikeln *Att vara barn och inneliggande på sjukhus* behandlas barnets upplevelser och känslor i ett vårdssammanhang. Att uppleva tröst, trygghet, omsorg, en god miljö, att känna sig bekräftad och att finna sig till rätta är det centrala.

Det är viktigt att bemöta föräldrarna rätt så att barnet känner sig tryggt då föräldrarna lutar på vårdpersonalen, ett sjukt barn reagerar på föräldrarnas känslor genom att försöka kompensera deras negativa känslor och försöket att bete sig så välmående som möjligt (Kaas 2014). Det sjuka barnet uttrycker känslor av smärta både verbalt och ickeverbalt i olika åldrar (Melin 2010 s. 8).

Bemötande

I artikeln *Barns upplevelser av sjuksköterskans bemötande i sjukhusmiljö*, kommer det fram att det är viktigt med den individuella kommunikationen mellan vårdare och patient och att vårdaren kommer ihåg att fråga barnet hur det upplever, känner och uppfattar vården. En känsla av otrygghet kan uppstå av otillräcklig information vilket leder till att barnet inte förstår vårdarens handlingar. I artikeln nämns Orlandos omvårdnadsteori där hon poängterar att interaktionen och relationen är grunden till en god omvårdnad det vill säga ju högre kvalitet, desto bättre samarbetsvilja. Det är viktigt att barnpatienten får information av vårdpersonalen och inte via föräldern. På så sätt känner barnet sig delaktig i sin egen vårdprocess (Boman, 2011).

Betydelsen av hur barn och föräldrar upplever sjukhusvistelsen beror på hur de blir bemötta av vårdpersonalen (Broström 2012). Den väsentliga faktorn hos föräldrar till barn på sjukhus var att känslan av otrygghet uppkom i brist på information (Broström 2012). Då vårdarna visar omtanke och att de bryr sig, uppskattas det av föräldrarna. Föräldrarna upplever empati som god kommunikation (Ekvall 2013).

4 TEORETISK REFERENSRAM

4.1 Orlandos interaktionsteori

Ida Jean Orlandos interaktionsteori bygger på samspel mellan vårdare och patient. Med teorin menar Orlando att vårdaren måste lära sig att skilja mellan principerna om hälsa, individ och miljö och hur vårdarens reaktioner påverkar patienten. Patienten skall uppleva så stort fysiskt och psykiskt välbefinnande som möjligt under vårdprocessen och skall undgå allt obehag som processen kan medföra. Därför är observation och kommunikation källan till vårdarens kunskap. Observationerna hjälper vårdaren att bestämma sig för att handla eller avstå från att handla, beroende på situationen. En patient kan uppleva vårdsituationen negativ om hen inte förstår vad som händer. Kommunikation och information lugnar ner och minskar oron (Egidius & Nordberg, 1983b s. 132).

Skribenterna stöder Orlandos teori och vill med hjälp av ordboken stöda och uppmuntra vårdarna till kommunikation på ett språk som inte är hens modersmål för att uppnå ett så stort välbefinnande hos patienten som möjligt.

Omvårdnadsprocessen består av tre element: patientens beteende, vårdarens reaktion och vårdarens handlingar. Vårdaren observerar patienten med alla sina sinnen och därför uppstår tankar och känslor hos vårdaren. Tolkning av patientens beteenden kan uppfattas olika från vårdare till vårdare och därför är kommunikationen viktig. Vårdaren måste alltid kontrollera med patienten om hennes tolkningar stämmer med patientens sinnesstämning. Om tolkningarna inte kontrolleras kan det uppstå missförstånd. Patienten måste känna att det är tillåtet att uttrycka även negativa känslor. Vårdaren måste bearbeta verbalt sina negativa känslor annars kommer de upp icke-verbalt. Orlando vill att den enskilda unika patientens individuella behov skall iakttas vilket gör det professionellt (Egidius & Nordberg, 1983b s. 132).

5 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet med skribenternas examensarbete är att utveckla en produkt för vårdpersonalen för att underlätta kommunikationen med svenskspråkiga barnpatienter inom intensivvården. Skribenterna vill utveckla ett hjälpmedel för vårdpersonalen som underlättar vårdaren att prata svenska om det svenska språket inte är det starkaste hos vårdaren.

Avsikten med arbetet är att minska missförståndet och öka patientsäkerheten samt att få den svenskspråkiga barnpatienten att känna sig trygg i sjukhusmiljön.

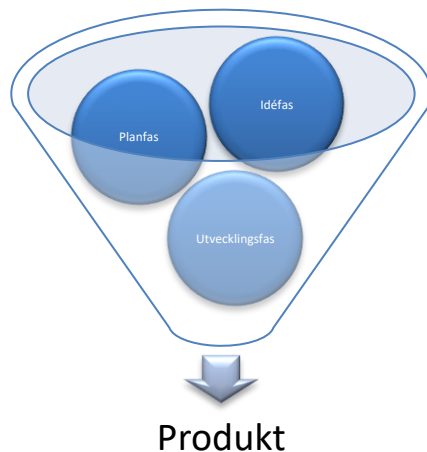
Frågeställningarna för arbetet är:

1. *Betydelsen av kommunikation till en barnpatient*
2. *Vad borde innehållet vara i en digital ordbok?*

6 METOD

Som huvudsaklig metod har vi valt att göra en produktutveckling. Produktutveckling är en allmän benämning av en handling där man förverkligar innovation. Man kan antingen utveckla en helt ny produkt som är mera sällsynt, eller så kan man förbättra en redan existerande produkten. Det är en flerfasig process som kan delas in i olika faser som följer processens gång (Itewiki, *Tuotekehitys*).

Skribenterna har delat in produktutvecklingen i tre faser; idéfasen, planfasen och utvecklingsfasen. Processen började med en idé. Under idéfasen försökte skribenterna hitta ett gemensamt intresse som uppkom genom diskussion. Efter idéfasen gick det så småningom över till planfasen som skribenterna upplevde att var den intensivaste fasen. Planfasen innehöll regelbundna planeringsträffar och under denna tid utvecklades idén av produkten. Den tredje fasen kallar skribenterna för utvecklingsfasen där idéerna och planerna formades till en konkret produkt (Figur 1.)

Figur 1. Produktutvecklingens process

6.1 Processbeskrivning

I följande kapitel beskriver skribenterna processen mera detaljerat på basen av de tre faserna ovan.

Hösten 2016 bestämde sig skribenterna för att skriva examensarbetet tillsammans. Under de första månaderna försökte skribenterna hitta ett intressant ämne. Idén uppstod igenom diskussioner över upplevelser av det svenska språket under arbetspraktiker och problemet språkbarriär mellan vårdpersonal och svenskspråkiga patienter. Eftersom skribenterna blev väldigt ivriga på idén, diskuterades och funderades det öppet med vänner och bekanta om temat vilket ledde till ett beställningsarbete av Barnkliniken i Helsingfors.

Skribenterna började träffas aktivt nästan varje dag för att söka fram information om ämnet och koncentrerade sig på olika teorier och fakta.

Skribenterna hade tänkt skriva tankeböcker men märkte snabbt att genom diskussioner uppkom effektivare olika idéer.

Våren 2017 började skribenterna träffas aktivt varje vecka och en gång i månaden ordnades handledningsträffar i skolan som skribenterna deltog i. Här började skribenterna komma in i planfasen som var en produktivare period. Skribenterna besökte intensivvårdsavdelningen K9 och det visade sig att personalen var intresserade av produkten. På avdelningen fanns det lösa papper med olika fraser och ord översatta från finska till svenska som sköterskorna själva hade skrivit för hand men inte slutfört. Den produktiva perioden varade ända fram till mars då skribenterna gick ut på praktik vilket ledde till färre träffar men träffades ändå med jämna mellanrum. Den 21 mars träffade skribenterna handledarna och avdelningssköterskan på avdelningen K9 för att planera produkten tillsammans. Rapporten av mötet finns i följande kapitel. Skribenterna jobbade intensivt på produkten i några veckor och utförde en presentation på planen av produkten till avdelningen den 12 april. Ansökningen om forskningslovet gjordes i mars från HNS vilket sedan accepterades den 13 april. Forskningslovet var giltigt fram till 30 juni.

Sommaren 2017 gjorde skribenterna ett gemensamt beslut att lägga arbetet på paus för att låta arbetet mogna eftersom Anna hade mycket jobb och Lea åkte till Tyskland för att utföra en praktik under sommarmånaderna.

För att arbetet inte skulle bli färdigt inom utsatt tid informerade skribenterna uppdragsgivaren om saken. För att forskningslovet endast var giltigt till 30 juni var skribenterna tvungna att även meddela ansvarspersonen om att arbetet inte skulle bli färdigt inom utsatt tid.

I september 2017 träffades skribenterna på nytt med mer motivation och iver med att slutföra arbetet. Det första skribenterna gjorde var att de läste igenom arbetet från början till slut. Skribenterna skrev ner kommentarer och idéer som skribenterna sedan gick igenom tillsammans. Nu var skribenterna inne i utvecklingsfasen. Under denna fas lästes arbetet igenom ett flertal gånger och förbättrades och finslipades till en helhet.

På grund av att skribenterna ville skapa en så praktisk och användbar ordbok som möjligt bestämde skribenterna för att be om hjälp av media studenterna, därför kontaktades överläraren i Online Media, Owen Kelly. Den 7.11.2017 träffade skribenterna överläraren, och presenterade produktens innehåll och önskemål av produktens utseende. Under mötet kom deltagarna fram till att den slutliga produkten görs i samarbete med en

frivillig studerande ifrån utbildningsprogrammet Online Media. Produkten är planerad att bli färdig i januari 2018 eftersom frivilliga studerandena inte ännu hittats före inlämningen av det färdiga examensarbetet. Samarbetet kommer att fortsätta efter skribenternas utexaminering.

6.1.1 Rapport över besök på Barnkliniken

Tisdagen den 21.3.2017 besökte skribenterna intensivvårdsavdelningen K9 på Barnkliniken. Under mötet var närvarade sjukskötarna Laura Lehmusvaara och Elisabet Andersin-Latvanen, studerandena Anna Henrikson och Lea Latvanen. Mötet började klockan 8 och öppnades med en genomgång av projektet. Deltagarna hade alla läst igenom och bekantat sig med arbetet på förhand. Introduktionen ledde snabbt till diskussion och idéer väcktes fram an efter. Vårdarna Lehmusvaara och Andersin-Latvanen genomgick de dagliga rutinerna på avdelningen för att få en bild över vilka ord och meningar som används i de olika situationerna, och Henrikson och Latvanen deltog i diskussionen samt antecknade i varsitt häfte. Under mötet tittade avdelningssköterskan Merja Ahde in och presenterade sig.

Klockan 9.30 deltog även sjuksköterskan Sirpa Savolainen som är ATK-ansvarig på avdelningen. Med henne diskuterades ordbokens tillgänglighet och format. Deltagarna kom överens om att ordboken skulle vara i PDF-format som skulle hittas på avdelningens datorer. Men ändringar är möjliga under processens lopp.

Under mötet bestämde deltagarna grupperingssystemet och ordningsföljden samt betona att språket skulle vara anpassat för barn. Klockan 10.30 slutade mötet med en god anda.

6.2 Arbetsfördelning

Skribenterna är mycket nöjda med samarbetet under processens lopp. Arbetsfördelningen har varit jämn igenom hela processen. Skribenterna har lärt varderas styrkor och svagheter

och fungerat som ett bra team. De flesta texter i arbetet har skribenterna skrivit tillsammans under träffarna men har även delat upp kapitel och skrivit texter på egen hand. Texterna *Intensivvårdsavdelning*, *Kommunikation*, *Trygghet* och *Bemötande av barnpatienter* har Anna skrivit och texterna *Barn i vården*, *Patientsäkerhet*, *Vård på patientens modersmål* har Lea skrivit, och texterna har justerats och finlipats tillsammans.

I kapitlet *Forskningsöversikt* letade Anna fram 9 stycken artiklar, läste dem och gjorde tabellen medan Lea läste artiklarna och skrev sammanfattningen av dem.

Teoretiska referensramen uppstod igenom att leta fram ett antal böcker ifrån Yrkeshögskolan Arcadas bibliotek som behandlade olika vårdteorier och teoretiker. Skribenterna lånade många böcker och läste igenom många vårdteoretikers teorier och kom fram till ett gemensamt beslut att Orlandos interaktionsteori passade bäst in för skribenternas tema. Teorin lästes igenom av båda och igenom diskussion skrevs texten ner av Lea.

Frågeställningarna kom fram igenom diskussion under handledningsträffarna av examensarbete.

I *Metod* kapitlet hade skribenterna svårigheter med att hitta information om hur en produktutveckling går till väga. Skribenterna läste om Produktutveckling ifrån olika källor och kom till slut på en egen processbeskrivning.

Förord, *Inledning*, *Etiskt övervägande*, *Resultat och Kritisk granskning och diskussion* har skribenterna skrivit tillsammans.

7 ETISKT ÖVERVÄGANDE

Den etiska kommittén i Helsingfors och Nylands Sjukvårdsdistrikt har beviljat skribenterna forskningslov för förverkligandet av produkten den 13 april 2017. Skribenterna har följt Yrkeshögskolan Arcadas etiska regler och följt de riktlinjer som nämnts i dokumentet *God vetenskaplig praxis i studier vid Arcada*. Skribenterna har respekterat andra forskares arbeten med att noggrant hänvisa till deras arbeten. På det sätt som kraven på vetenskapliga metoder förutsätter, har skribenterna gjort projektet. Skribenterna har tagit hänsyn till etiken för vårdarbete. Genom att hålla en avdelningstimme har skribenterna informerat vårdpersonalen om syftet för examensarbetet. Skribenterna har angett namnen på alla personer som varit involverade i projektet. Skribenterna har ärligt skrivit om möten

med vårdpersonalen på avdelningen och har respekterat och lyssnat till deras önskemål och förslag för utvecklandet av ordboken. Innan arbetet publiceras, har den genomgått en förhandsgranskning av skribenternas handledare på Yrkeshögskolan Arcada.

Skribenternas etiska problem har varit att examensarbetet behandlar minoritetsspråket svenska i Finland som väcker känslor och delar många olika åsikter. Skribenternas mening är att väcka motivation och underlätta språkbarriären, inte att tvinga eller kränka någon. Meningen är att motivera och uppmuntra samt med hjälp av ordboken lindra den spänning inför patientinteraktioner som möjligen kan uppstå hos en vårdare.

Patienten har rätt till att bli bemött på svenska i Finland eftersom landet är tvåspråkigt. Enligt HNS språkprogram har patienten rätt till att få tjänster på sitt eget språk och personalen skall alltid vara i beredskap att prata finska och svenska igenom hela vårdprocessen (HNS).

8 RESULTAT

I resultatet av den skriftliga delen av skribenternas arbete har de kommit fram till hur viktig trygghetskänslan för ett barn som vårdas på sjukhus är. För att uppnå en trygghetskänsla krävs bland annat kommunikation och information på patientens eget modersmål. Resultatet av produkten är en digital finsk-svensk ordbok som är ett hjälpmedel för vårdpersonal inriktat på barn som vårdas på en intensivvårdsavdelning. Ordboken innehåller fraser som vårdarna använder sig av under ett arbetspass. Skribenterna hoppas på att produkten kommer att öka på tryggheten och främja patientsäkerheten.

8.1 Ordbokens tillgänglighet, innehåll & utseende

Grunden till ordboken hittas i slutet av arbetet efter källförteckningen. Skribenterna har gjort produkten som kommer att slutföras av en media student från Yrkeshögskolan Arcada och sedan publiceras i Helsingfors och Nylands Sjukvårdsdistrikts interna nätverk.

Ordboken kommer att vara tillgänglig för vårdarna på Barnkliniken intensivvårdsavdelning. Vid varje patientplats på avdelningen finns en dator som vårdaren använder under sitt arbetspass där ordboken lätt skall finnas till hands. Den planerade tidtabellen är att den slutliga ordboken publiceras före den 31.1.2018.

Ordboken innehåller fraser som vårdarna på en intensivvårdsavdelning använder sig av under ett arbetspass. Innehållet är anpassat för barnpatienter och innehåller även sånger och verser för barn. Språket är enkelt för både vårdaren att läsa och för barnpatienten att förstå. Ordboken är indelad i *morgontur*, *kvällstur* och *nattur*. Rubrikerna *morgontur*, *kvällstur* och *nattur* är i sin tur indelade i *vaken patient* och *sederad patient*. Skribenterna har valt att dela in ordboken på detta sätt så att vårdaren enkelt kan trycka på den arbetsturen hen befinner sig i och den underrubrik som den egna patienten hör till. Då användaren har valt dessa två kategorier följer en rad med grupperingar av olika situationer som uppkommer under en arbetsdag. I grupperingarna finns meningar på finska som är översatta till svenska. Ordboken är planerad så att det skall vara så lätt som möjligt för vårdaren att hitta det hen vill säga till sin patient.

Planen på ordbokens utseende är enkel, estetisk och stilren. Den skall innehålla små bilder på varje sida som skall skilja på dag, kväll eller natt. Fontens stil, storlek och färg skall vara neutral och lättläst.

9 KRITISK GRANSKNING OCH DISKUSSION

Arbetet har igenomlästs ett flertal gånger och skribenterna har sinsemellan reflekterat och diskuterat över innehållet och hela processen. Projektet har varit intressant, givande och har genomförts med ett gott samarbete.

Den skriftliga delen har varit en utmaning då några forskningar varit svåra att hitta eller varit avgiftsbelagda. Några artiklar har varit på engelska vilket kan betyda att skribenterna kan ha missförstått och översatt felaktigt. En annan utmaning har varit begränsningen av materialet i arbetet. Till exempel i den teoretiska referensramen hade skribenterna velat ta med flera vårdteorier istället för en, men märkte sedan att det skulle ha blivit för

mycket. Det positiva har varit att skribenterna hittat mycket interassant material som gett stöd för arbetet.

De positiva reaktionerna bland vårdpersonal på skribenternas praktikplatser ledde till styrka för slutförandet av examensarbetet. De positiva reaktionerna bland vårdpersonal på skribenternas praktikplatser har lett till styrka för slutförandet av examensarbetet. Pausen under sommaren gjorde att skribenterna med nya ögon läste igenom arbetet och fick en bättre helhetsbild över vad som skulle göras till följande, och uppdaterade tidsplanen. Eftersom skribenterna inte var tillräckligt kompetenta i att skapa en stilistisk och praktisk ordbok digitalt, kontaktades överläraren i Online Media. Detta kunde ha gjorts i ett tidigare skede.

Som förslag på vidareutveckling skulle skribenterna föreslå översättning av produkten till andra språk såsom ryska, estniska och arabiska. En statistik på hur mycket ordboken använts bland vårdarna och om den varit till nytta eller ökat på patientsäkerheten eller tryggheten skulle också vara ideér på vidare forskning. Finland blir internationellare hela tiden vilket gör att vårdpersonalen är i större behov av språkhjälp och kommunikationsverktyg.

KÄLLOR

Axelsson Hannuksela, Caroline & Backlund, Marie. 2016, *Intensivvårdssjukskötersors upplevelser av att vårda barn på en allmän intensivvårdsavdelning*, Examensarbete, Kalmar Växjö: Linnéuniversitetet, Vårdvetenskap.

Tillgänglig: <http://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:938458/FULL-TEXT01.pdf> Hämtad: 21.11. 2016

Boman, Frida & Nihltorp, Mette. 2011, *Barns upplevelser av sjuksköterskans bemötande i sjukhusmiljö*, Examensarbete, Karlskrona: Blekinge tekniska högskola, Sektionen för hälsa.

Tillgänglig:

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:831316/FULLTEXT01> Hämtad: 21.11.2016

Broström, Eva & Kosonen, Anna. 2012, *Att vara barn och innerliggande på sjukhus*, Examensarbete, Borås: Högskolan i Borås, Institutionen för vårdvetenskap.

Tillgänglig:

http://bada.hb.se/bitstream/2320/7704/4/K2010_112.pdf Hämtad: 21.11.2016

Egnell Klacker, Maria. 2011, *Sjukhusmiljö för barnens välbefinnande*, Examensarbete, Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för vårdvetenskap och hälsa.

Tillgänglig:

https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/25589/1/gupea_2077_25589_1.pdf Hämtad: 21.11.2016

Egidius, Henry & Norberg, Astrid. 1983b, *Teorier i omvårdnadsarbete*, Esselte Studium, 162 s

Eide, Tom & Eide, Hilde. 2004, *Kommunikation i praktiken*, Liber AB, 272 s.

Ekvall, Martin & Kröönström. 2013, *Föräldrars upplevelse av god kommunikation*, Examensarbete, Borås: Institutionen för vårdvetenskap.

Tillgänglig:

http://bada.hb.se/bitstream/2320/12490/1/K2013_31.pdf Hämtad: 21.11.2016

Eriksson, Helena, Hansson Lisa & Isaksson Anna. 2012, *Flerspråkig hemtjänst*, Examensarbete, Halmstad: Högskolan Halmstad. Tillgänglig:

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:555549/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 21.11.2016

Finlex

Tillgänglig:

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1992/19920785>

Hämtad: 27.2.2017

Frenk, Paloma & Kereby Lewenhaupt, Tove, 2016. *Digital översättning i vården*, Examensarbete

Tillgänglig:

[https://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/21326/Examensarbete%2018.Paloma%20Frenk.%20Tove%20Lewenhaupt%20%20Kereby.%20\(1\).pdf?sequence=2](https://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/21326/Examensarbete%2018.Paloma%20Frenk.%20Tove%20Lewenhaupt%20%20Kereby.%20(1).pdf?sequence=2)

Hämtad: 28.02.2017

Hans, Tracii, 2015. *What is verbal communication?*

Tillgänglig: <https://www.livestrong.com/article/150573-what-is-verbal-communication/>

Hämtad: 9.11.2017

Helovu, Arto. Kinnunen, Marina. Peltomaa, Karolina. Pennanen, Pirjo. 2012. *Potilas-turvallisuus*, 2 uppl.,Helsinki: Edita Prima Oy, 226 s.

HNS. *Intensivvård*.

Tillgänglig: <http://www.hus.fi/sv/sjukvard/sjukvardstjanster/intensivvard/Sidor/default.aspx>

Hämtad: 20.3.2017

HNS. 2007, *Tvåspråkighet i HNS*.

Hämtad: 10.1.2017

Tillgänglig:

<http://www.hus.fi/sv/patienten/patientens-rattigheter/tvasprakighet-i-hns/Si-dor/default.aspx>

How Physicians and Nurses Handle Fear in Children With Cancer. 2007, Anderzén-Carlsson, Agneta & Kihlgren, Mona & Skeppner, Gunnar & Sörlie, Venke, Örebro & Oslo.

Tillgänglig: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0882596306002661>

Hämtad: 7.2.2017

Itewiki, Tuotekehitys.

Tillgänglig: <http://www.itewiki.fi/opas/tuotekehitys-ja-suunnittelu/>

Liljestränd, Sara. 2011, *Betydelsen att få vård på modersmålet*, Examensarbete, Helsingfors: Arcada, Vård.

Tillgänglig:

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/24948/Helaarbetet.pdf?sequence=2>

Hämtad: 21.11.2016

Kaas, Lizette & Levander, Susann. 2014, *Barn som patient*, Examensarbete, Vasa: Novia, Vård.

Tillgänglig:

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/82755/Kaas.Levander.pdf?sequence=1>

Hämtad: 21.11.2016

Melin, Evelina & Pettersson, Linda. 2010, *O, aj, aj, aj, aj buff...!*, Examensarbete, Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för Vårdvetenskap och hälsa. Tillgänglig:

https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/23975/1/gupea_2077_23975_1.pdf

Hämtad: 21.11.2016

NOBAB. 1988. *Standarder*.

Tillgänglig:

<https://nobab.fi/sv/standarder/#stand10>

Hämtad: 21.11.2017

Nilsson, Stefan & Hallqvist, Carina & Sidenvall, Birgitta & Enskär, Karin. 2011, *Children's experiences of procedural pain management in conjunction with trauma and wound dressings*. Blackwell Publishing Ltd.

Tillgänglig:

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2648.2010.05590.x/abstract;jsessionid=1423C37F5C40AB9291A1C60D132535C1.f02t01>

Hämtad: 21.11.2016

Roberts, Christel. 2000, *Modersmålet i vården: Kvalitetskriterier och mätinstrument. Slutrapport om projektet Modersmålet som kvalitetsfaktor i vården*, Helsingfors: Finlands Kommunförbund, 49 s.

Svenska Akademiens ordbok. 2008. Tillgänglig: http://www.saob.se/artikel/?seek=trygghet&pz=1#U_T2787_2

Hämtad: 24.2.2017

Strömsholm, Eva-Maria. 2015, *Trygghet inom vården – vad innebär det för patienten*, Vasa centralsjukhus

Tillgänglig: <https://vaasacentralhospitalblog.com/2015/07/16/trygghet-inom-varden-vad-innebar-det-for-patienten/>

Hämtad: 28.2.2017

Svenska Finlands folkting. 2016, *Språkbarriären utgör en allvarlig risk för patientsäkerheten*. Tillgänglig:

http://www.folktinget.fi/sv/var_verksamhet/forvaltning/article-61841-55068-utlatande-om-andring-av-halso-och-sjukvardslagen-och-av-socialvardslagen?categories_61841=1048

Hämtad: 24.2.2017

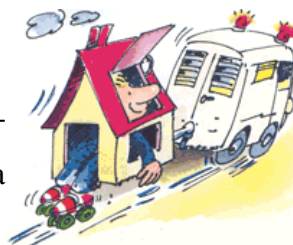
Tveiten, Sidsel. 2000, *Omavårdnad i barnsjukvården*, Lund: Studentlitteratur, 338 s.

Ödegård, Synnöve. red. 2013, *Patientsäkerhet teori och praktik*, Stockholm: Liber AB, 599 s.

10 BILAGOR

1. Sjukhusvård

Barn skall läggas in på sjukhus endast då den nödvändiga vården kräver det och inte kan ges på ett lika bra sätt i hemmet eller i den öppna vården.

2. Rätt till föräldrarnas närvaro

Barn på sjukhus har rätt att ha föräldrar eller någon annan närstående person hos sig under hela sjukhusvistelsen.

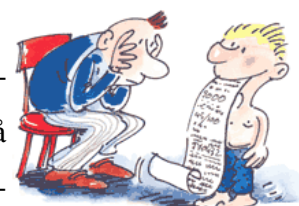
3. Föräldrarnas medverkan

Föräldrar får vistas hos sitt barn på sjukhus utan extra kostnader eller inkomstförluster i samband med barnets sjukhusvistelse. Föräldrar skall få stöd att ta aktiv del i barnets vård.

4. Information

Barn och föräldrar skall få information om barnets sjukdom, behandling och vård på ett sätt som de kan förstå och som är anpassat till barnets ålder och uppfattningsförmåga.

5. Gemensamma beslut

Barn och föräldrar skal l – efter grundlig information – vara delaktiga i beslut som gäller behandling och vård av barnet. Alla barn skall skyddas mot onödiga medicinska behandlingar och undersökningar.

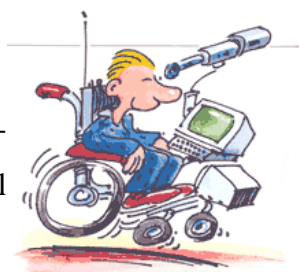
6. Miljö

Barn skall vårdas tillsammans med andra barn i samma utvecklingsstadium och inte på vuxenavdelningar.

7. Stöd i utvecklingen

Barn har rätt till lek och skolundervisning som är anpassad till deras ålder och sjukdomstillstånd. Miljön skall vara planerad och utrustad för att möta barns behov.

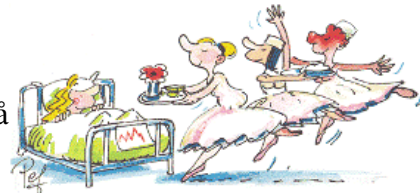
8. Kvalificerad personal

Personal som vårdar och behandlar barn skall ha sådan utbildning och kompetens att de kan bemöta de fysiska och psykiska behoven hos barnet och dess familj.

9. Kontinuitet

Vård- och behandlingsteamet skall vara organiserat så att det tillförsäkrar varje barn kontinuitet i vården.

10. Integritet

Barn skall bemötas med takt och förståelse och deras integritet skall respekteras.

Nobab Standarder

11 PRODUKT

HELSINGIN JA UUDENMAAN
SAIRAANHOITOPUORI

LASTEN JA NUORTEN SAIRAALA

13.12.2017

LASTEN TEHO-OSASTO K9

Digitaalinen suomi-ruotsi sanakirja

Sisältö

Aamuvuoro.....	38
Hereillä oleva potilas	38
<i>Esittäytyminen</i>	38
<i>Potilaan kuulumiset</i>	38
<i>Status</i>	39
<i>Neurologinen status</i>	39
<i>Lääkärinkierto</i>	39
<i>Röntgenkuvaus</i>	39
<i>Pesut</i>	40
<i>Asentohoito</i>	41
<i>Fysioterapeutti</i>	42
<i>Suunhoito</i>	42
<i>Hengitys</i>	43
<i>Ruokailu</i>	43
<i>Haavanhoito</i>	44
<i>Dreenit ja kanyylit</i>	44
<i>Osastolle siirtyminen</i>	44
Sedatoitu potilas	45
<i>Esittäytyminen</i>	45
<i>Status</i>	45
<i>Potilaan kuulumiset</i>	46
<i>Pesut</i>	46
<i>Asentohoito</i>	47
<i>Suunhoito</i>	48
<i>Hengitys</i>	48
<i>Haavanhoito</i>	49
<i>Dreenit ja kanyylit</i>	49
<i>Extubaatio</i>	49
Iltavuoro	50
Hereillä oleva potilas	50
<i>Esittäytyminen</i>	50
<i>Potilaan kuulumiset</i>	50
<i>Status</i>	51

<i>Neurologinen status</i>	51
<i>Lääkärinkierto</i>	51
<i>Pesut</i>	52
<i>Hengitys</i>	53
<i>Asentohoito</i>	53
<i>Fysioterapeutti</i>	54
<i>Suunhoito</i>	55
<i>Haavanhoito</i>	55
<i>Dreenit ja kanyylit</i>	56
<i>Ruokailu</i>	56
Sedatoitu potilas	56
<i>Esittäytyminen</i>	56
<i>Potilaan kuulumiset</i>	57
<i>Status</i>	57
<i>Neurologinen status</i>	57
<i>Lääkärinkierto</i>	58
<i>Pesut</i>	58
<i>Hengitys</i>	59
<i>Asentohoito</i>	59
<i>Fysioterapeutti</i>	60
<i>Suunhoito</i>	61
<i>Haavanhoito</i>	61
<i>Dreenit ja kanyylit</i>	62
Yövuoro	62
Hereillä oleva potilas.....	62
<i>Esittäytyminen</i>	62
<i>Potilaan kuulumiset</i>	63
<i>Status</i>	63
<i>Neurologinen status</i>	63
<i>Pesut</i>	64
<i>Hengitys</i>	65
<i>Asentohoito</i>	66
<i>Suunhoito</i>	67
<i>Haavanhoito</i>	67
Sedatoitu potilas	67
<i>Esittäytyminen</i>	67
<i>Potilaan kuulumiset</i>	68

<i>Status .....</i>	68
<i>Neurologinen status.....</i>	68
<i>Pesut .....</i>	69
<i>Hengitys.....</i>	70
<i>Asentohoito.....</i>	71
<i>Suunhoito .....</i>	72
<i>Haavanhoito .....</i>	72
<i>Dreenit ja kanyylit .....</i>	73
Ylimääräiset	74
<i>Kestokatetri.....</i>	74
<i>Ompeleet .....</i>	74
<i>Osastolle siirtyminen .....</i>	74
<i>Ultraäänitutkimus.....</i>	74
<i>Haavanhoito .....</i>	75
<i>Lohtusanoja .....</i>	75
Lauluja.....	76
<i>Imse vimse spindel.....</i>	76
<i>Blinka lilla stjärna.....</i>	76

AAMUVUORO

Hereillä oleva potilas

Esittäytyminen Huomenta! Hei, olen sairaanhoitaja Hoidan sinua aamun Hoidan sinua koko päivän Puhun vähän ruotsia mutta tulemme silti ymmärtämään toisiamme Kerro jos et ymmärrä mitä tarkoitan	- Gomoron! Hej, jag är sjukskötare Jag sköter dej till eftermiddagen Jag sköter dej hela dagen idag Jag pratar bara lite svenska, men vi skall ändå förstå varandra Säg mig om du inte förstår vad jag menar
--	--

Potilaan kuulumiset Mikä on vointi? Miten olet nukkunut? Onko kipuja? Saat lisää kipulääkettä Onko pahoinvointia? Onko kylmä? Onko lämmin? Hikoiletko?	- Hur mår du? Hur har du sovit? Har du ont? Du får mera smärtmedicin Mår du illa? Har du kallt? Har du varmt? Svettas du?
---	---

Status	-
Avaa silmät	Öppna ögonen
Nostan peittoa	Jag lyfter litet på täcket
Tunnustelen raajoja ja vatsaa/mahaa	Jag känner på dina armar, ben och din mage
Vaihdetaan saturaatio/happimittarin paikkaa	Jag byter ställe på syremätaren
Suoristelen letkuja	Jag rättar till slangarna
Kuuntelen keuhkoja/hengitystä	Jag lyssnar på dina lungor/din andning
Kuuntelen mahaa/vatsaa	Jag lyssnar på din mage
Aristaako?	Tar det ont?

Neurologinen status	-
Purista käsistä	Kläm mina händer
Liikuta jalkoja/varpaita	Rör på fötterna/tårna
Katson kirkkaalla valolla silmiin	Jag lyser med ett starkt ljus i dina ögon

Lääkärinkierto	-
Nyt on lääkärinkierto	Nu är det läkarrond
Lääkärit tulevat katsomaan vointiasi	Läkarna kommer och hör efter
Älä pelästy, hetkellisesti voi olla paljon ihmisiä	Bli int skrämd, för en stund kommer det mycket människor in

Röntgenkuvaus	-
Otamme nyt röntgen kuvan	Vi tar en röntgen bild
Laitetaan kova levy selän alle hetkeksi	Vi lägger en hård skiva under ryggen för en liten stund
Kestää vain vähän aikaa	Det räcker bara en kort stund

Pesut

Tehdään aamupesut
Käännetään sinut oikealle kyljelle
Käännetään sinut vasemmalle kyljelle
Saattaa tuntua kylmältä
Pyyhitään selkää
Pestään kainalot
Pestään alapää
Nosta peppua
Vaihdetaan vaippa
Laitetaan kosteusvoidetta
Laitetaan hoito öljyä
Laitetaan puhdas paita
Laitetaan puhtaat housut

-

Vi tar morgontvätten nu
Vi vänder dig på höger sida
Vi vänder dig på vänster sida
Det kan kännas kallt
Vi tvättar ryggen
Vi tvättar under armarna
Vi tvättar nertill/rumpan
Lyft på rumpan
Vi byter blöja
Jag sätter salva
Jag sätter hudolja
Vi byter till en ren blus
Vi byter till rena byxor

<p>Asentohoito</p> <p>Nostetaan päätyä Lasketaan päätyä Käännetään sinut kyljelle Laitetaan tyyny pään alle Laitetaan tyyny selän taakse Laitetaan tyyny jalkojen alle Ei saa kääntyä mahalleen Tämä ei satu Hienosti menee!</p> <p>Suorista käsi Koukista kättä Suorista jalka Koukista jalka Laita käsi nyrkkiin Avaa käsi Liikuta varpaita Liikuta sormia</p> <p>Onko asento hyvä? Haluatko vaihtaa asentoa? Onko epämukava asento? Haluatko kyljelleen? Onko pää hyvin? Onko tyyny hyvin? Haluatko päätyä ylöspäin? Haluatko päätyä alaspäin?</p>	<p>-</p> <p>Vi lyfter på huvudändan Vi lägger huvudändan ner Vi tar och vänder dig på sida Vi lägger en dyna under huvudet Vi lägger en dyna bakom ryggen Vi lägger en dyna under benen Man får inte vända sig på magen Dethär gör inte ont Det går jätte fint/bra!</p> <p>Sträck armen Böj armen Stäck på benet Böj benet Knyt handen Öppna handen Rör på tårna Rör på fingrarna</p> <p>Ligger du bekvämt? Vill du byta ställning? Är ställningen obekväm? Vill du lägga dig på sida? Är huvudet bra? Är dynan bra? Vill du ha huvudändan högre upp? Vill du ha huvudändan lägre ner?</p>
--	--

Fysioterapeutti Fysioterapeutti tulee käymään Onko kipuja? Annetaan kipulääkettä Noustaan istumaan Noustaan seisomaan Hengitä rauhallisesti Istukaa sängynlaidalle Ota kiinni köydestä jolla nousta ylös Kävelyharjoitus Puhalla pulloon Yski! Odota Tämä on valitettavasti välttämätöntä	- Fysioterapeuten kommer Har du ont? Jag ger smärtmedicin Du får ta och sätta dig upp Du får ta och stiga upp Kom ihåg att andas lugnt Du får sätta dig på sängkanten Ta tag i repet Gångövning Blås i flaskan Hosta! Vänta Det här är tyvärr nödvändigt
---	---

Suunhoito Tehdään suunhoito Avaa suu Imetään lima (nuha) pois suusta Imetään lima (nuha) pois putkesta Puhdistetaan suuta Harjataan hampaat Huuhdellaan suuvedellä Huuhdellaan vedellä Laitetaan rasvaa huulille Suihkepullo Nyt on valmista	- Vi ska sköta munnen Öppna munnen Vi suger slem (snuvan) bort från munnen Vi suger slem (snuvan) bort från tuben Vi tvättar munnen Nu ska vi borsta tänderna Vi sköljer munnen med munvatten Vi sköljer med vatten Vi ska sätta balsam på läpparna Sprayflaska Nu är det färdigt
--	--

Hengitys	-
Hengitä rauhallisesti	Andas i lugn och ro
Hengitä sisään	Andas in
Hengitä ulos	Andas ut
Hengitä syvään	Andas djupt
Älä pure putkea	Bit inte tuben
Laitetaan/ otetaan pois happiviikset	Vi sätter/tar bort näsvingarna
Laitetaan/otetaan pois happimaski	Vi sätter/tar bort syremasken
Tulee raitista ilmaa	Det kommer friskt luft
Älä puhu	Prata inte
Otetaan nuha pois putkesta	Vi tar snuvan bort från tuben
Kuunnellaan keuhkoja	Jag lyssnar på dina lungor
Voi tuntua kylmältä	Det kan kännas kallt
Puhalla pulloon	Blås i flaskan
Yski!	Hosta!
Otetaan hengitysputki pois	Vi tar bort tuben
Muista hengittää	Komihåå att andas

Ruokailu	-
Haluatko aamupalaa?	Vill du ha frukost?
Haluatko lounasta?	Vill du ha lunch?
Haluatko puuroa?	Vill du ha gröt?
Haluatko leipää?	Vill du ha bröd?
Onko nälkä?	Är du hungrig?
Onko jano?	Är du törstig?
Haluatko mehua?	Vill du ha saft?
Haluatko vettä?	Vill du ha vatten?
Haluatko jugurttia?	Vill du ha jugurt?
Juodaan vain vähän että ei tule paha olo	Drick bara lite så att du inte börjar må illa
Vielä ei saa syödä/juoda	Du får inte dricka/äta nu

Haavanhoito Katsellaan haavaa Tämä ei pitäisi sattua Puhdistetaan haava Laitetaan taikalaastari Otetaan ompeleet pois Tämä voi nipistää	- Vi tittar på såret Dethär borde inte ta ont Vi tvättar såret Vi lägger ett plåster Vi tar bort stygnen Dethär kan kännas lite
--	---

Dreenit ja kanyylit Onko kipuja? Annetaan kipulääkettä Otetaan kanyyli/dreeni pois Tehdään se nopeasti Voi tuntua ikävältä Otetaan teipit pois Voi nipistää Hengitä/puhalla ulos Painetaan vähän aikaa Laitetaan laastari päälle Kaikki on hyvin	- Har du ont? Jag ger dig smärtmedicin Vi tar bort kanylen/ dränen Vi gör det fort Det kan kännas obehagligt Vi tar bort teipen Det här kan kännas lite Andas/ blås ut Vi trycker en liten stund Vi sätter plåster på Allt är bra
--	--

Osastolle siirtyminen Olet siirtymässä osastolle klo ... Äiti ja isä tulee sinne Otetaan ylimääräiset letkut pois Vaihdetaan sänkyä Otan sinut syliin ja nostetaan toiseen sänkyyn Noustaán seisomaan ja vaihdetaan sänkyä Mennään osastolle hissillä	- Du är påväg att flyttas till avdelningen kl.. Mamma och pappa kommer dit Vi tar bort onödiga slangar Vi byter säng Jag tar dig i famnen och lyfter dig i en annan säng Vi tar och stiger upp och stå för att byta säng Vi far till avdelningen med hiss
---	--

Sedatoitu potilas

Esittäytyminen Huomenta! Hei, olen sairaanhoitaja Olen kanssasi aamun Olen kanssasi koko päivän Puhun vähän ruotsia mutta tulemme silti ymmärtämään toisiamme	- Gomoron! Hej, jag är sjukskötare Jag är med dej till eftermiddagen Jag är med dej hela dagen idag Jag pratar bara lite svenska, men vi skall ändå förstå varandra
Status Avaa silmät Nostan peittoa Tunnustelen raajoja ja vatsaa/mahaa Vaihdetaan happimittarin paikkaa Suoristelen letkuja Kuuntelen keuhkoja/hengitystä Kuuntelen mahaa/vatsaa Aristaako?	- Öppna ögonen Jag lyfter litet på täcket Jag känner på dina armar, ben och mage Jag byter plats på syremätaren Jag rättar till slangarna Jag lyssnar på dina lungor/ din andning Jag lyssnar på din mage Tar de ont?

Potilaan kuulumiset	-
Mikä on vointi?	Hur mår du?
Miten olet nukkunut?	Hur har du sovit?
Onko kipuja?	Tar det ont?
Saat lisää kipulääkettä	Du får mer smärtmedicin
Onko pahoinvointia?	Mår du illa?
Onko kylmä?	Har du kallt?
Onko lämmin?	Har du varmt?

Pesut	-
Tehdään aamupesut	Vi tar morgontvätten nu
Käännetään sinut oikealle kyljelle	Vi vänder dig på höger sida
Käännetään sinut vasemmalle kyljelle	Vi vänder dig på vänster sida
Saattaa tuntua kylmältä	Det kan kännas kallt
Pyyhitään selkää	Vi tvättar ryggen
Pestään kainalot	Vi tvättar under armarna
Pestään alapää	Vi tvättar nertill/rumpan
Nosta peppua	Lyft på rumpan
Vaihdetaan vaippa	Vi byter blöja
Laitetaan kosteusvoidetta	Jag sätter salva
Laitetaan hoito öljyä	Jag sätter hudolja
Laitetaan puhdas paita	Vi byter till en ren blus
Laitetaan puhtaat housut	Vi byter till rena byxor

Asentohoito

Nostetaan päätyä
 Lasketaan päätyä
 Käännetään sinut kyljelle
 Laitetaan tyyny pään alle
 Laitetaan tyyny selän taakse
 Laitetaan tyyny jalkojen alle
 Ei saa kääntyä mahalleen
 Tämä ei satu
 Hienosti menee!

Suorista käsi
 Koukista kättä
 Suorista jalka
 Koukista jalka
 Laita käsi nyrkkiin
 Avaa käsi
 Liikuta varpaita
 Liikuta sormia

Onko asento hyvä?
 Haluatko vaihtaa asentoa?
 Onko epämukava asento?
 Haluatko kyljelleen?
 Onko pää hyvin?
 Onko tyyny hyvin?
 Haluatko päätyä ylöspäin?
 Haluatko päätyä alaspäin?

-

Vi lyfter på huvudändan
 Vi lägger huvudändan ner
 Vi tar och vänder dig på sida
 Vi lägger en dyna under huvudet
 Vi lägger en dyna bakom ryggen
 Vi lägger en dyna under benen
 Du får inte vända dig på magen
 Dethär gör inte ont
 Det går jätte fint/bra!

Sträck armen
 Böj armen
 Stäck på benet
 Böj benet
 Knyt handen
 Öppna handen
 Rör på tårna
 Rör på fingrarna

Ligger du bekvämt?
 Vill du byta ställning?
 Är ställningen obekvämt?
 Vill du lägga dig på sida?
 Är huvudet bra?
 Är dynan bra?
 Vill du ha huvudändan högre upp?
 Vill du ha huvudändan lägre ner?

Suunhoito	-
Tehdään suunhoito	Vi tvättar tänderna
Avaa suu	Öppna munnen
Imetään lima (nuha) pois suusta	Vi suger slem (snuvan) bort från munnen
Imetään lima (nuha) pois putkesta	Vi suger slem (snuvan) bort från tuben
Puhdistetaan suuta	Vi tvättar munnen
Harjataan hampaat	Nu ska vi borsta tänderna
Huuhdellaan suuvedellä	Vi sköljer munnen med munvatten
Huuhdellaan vedellä	Vi sköljer med vatten
Laitetaan rasvaa huulille	Vi ska sätta balsam på läpparna
Suihkepullo	Sprayflaska
Nyt on valmista	Nu är det färdigt

Hengitys	-
Hengitä rauhallisesti	Andas i lugn o ro
Hengitä sisään	Andas in
Hengitä ulos	Andas ut
Hengitä syvään	Andas djupt
Älä pure putkea	Bit inte tuben
Laitetaan/ otetaan pois happiviikset	Vi sätter/tar bort näsvingarna
Laitetaan/otetaan pois happimaski	Vi sätter/tar bort syremasken
Tulee raitista ilmaa	Det kommer friskt luft
Älä puhu	Prata inte
Otetaan nuha pois putkesta	Vi tar snuvan bort från tuben
Kuunnellaan keuhkoja	Jag lyssnar på dina lungor
Voi tuntua kylmältä	Det kan kännas kallt
Puhalla pulloon	Blås i flaskan
Yski!	Hosta!
Otetaan hengitysputki pois	Vi tar bort tuben
Muista hengittää	Komihåå att andas

Haavanhoito Katsellaan haavaa Tämä ei pitäisi sattua Puhdistetaan haava Laitetaan taikalaastari Otetaan ompeleet pois Tämä voi nipistää	- Vi tittar på såret Dethär borde inte ta ont Vi tvättar såret Vi lägger ett plåster Vi tar bort stygnen Dethär kan kännas lite
--	---

Dreenit ja kanyylit Onko kipuja? Annetaan kipulääkettä Otetaan kanyyli/dreeni pois Tehdään se nopeasti Voi tuntua ikävältä Otetaan teipit pois Voi nipistää Hengitä/puhalla ulos Painetaan vähän aikaa Laitetaan laastari päälle Kaikki on hyvin	- Har du ont? Jag ger dig smärtmedicin Vi tar bort kanylen/ dränen Vi gör det fort Det kan kännas obehagligt Vi tar bort teipen Det kan kännas lite Andas/ blås ut Vi trycker en liten stund Vi sätter plåster på Allt är bra
--	--

Extubaatio Otetaan teippi pois Otetaan hengitysputki pois Muista hengittää Annetaan nenään raitista ilmaa	- Jag tar teipen bort Vi tar ut andnings tuben Kom ihåg att andas Du får frisk luft i näsan
--	---

ILTAVUORO

Hereillä oleva potilas

Esittäytyminen Moi! Hei, olen sairaanhoitaja Hoidan sinua illan Hoidan sinua koko päivän Puhun vähän ruotsia mutta tulemme silti ymmärtämään toisiamme Kerro jos et ymmärrä mitä tarkoitan	- Hejsan! Hej, jag är sjukskötare Jag sköter dej ända till kvällen Jag sköter dej hela dagen Jag pratar bara lite svenska, men vi skall ändå förstå varandra Säg mig om du inte förstår vad jag menar
---	---

Potilaan kuulumiset Mikä on vointi? Onko kipuja? Saat lisää kipulääkettä Onko pahoinvointia? Onko kylmä? Onko lämmin? Hikoiletko?	- Hur mår du? Tar det ont? Du får mer smärtmedicin Mår du illa? Har du kallt? Har du varmt? Svettas du?
---	--

Status Avaa silmät Nostan peittoa Tunnustelen raajoja ja vatsaa/mahaa Vaihdan happimittarin paikkaa Suoristellaan letkuja Kuuntelen keuhkoja/hengitystä Kuuntelen mahaa/vatsaa Aristaako?	- Öppna ögonen Jag lyfter litet på täcket Jag känner på dina armar, ben och mage Jag byter plats på syremätaren Jag rättar till slangarna Jag lyssnar på dina lungor/ din andning Jag lyssnar på din mage Känns det illa?
Neurologinen status Purista käsistä Liikuta jalkoja/varpaita Katson kirkkaalla valolla silmiin	- Kläm mina händer Rör på fötterna/tårna Jag lyser med ett starkt ljus i dina ögon
Lääkärinkierto Nyt on lääkärinkierto Lääkärit tulevat katsomaan vointiasi Älä pelästy, hetkellisesti voi olla paljon ihmi- siä	- Nu är det läkarrond Läkarna kommer och hör efter Bli int skrämd, för en stund kommer det mycket människor in

Pesut

Tehdään iltapesut
Käännetään sinut oikealle kyljelle
Käännetään sinut vasemmalle kyljelle
Saattaa tuntua kylmältä
Pyyhitään selkää
Pestään kainalot
Pestään alapää
Nosta peppua
Vaihdetaan vaippa
Laitetaan kosteusvoidetta
Laitetaan hoitoöljyä
Laitetaan puhdas paita
Laitetaan puhtaat housut

-

Vi tar kvällstväten nu
Jag vänder dig på höger sida
Jag vänder dig på vänster sida
Det kan kännas kallt
Vi tvättar ryggen
Vi tvättar under armarna
Vi tvättar nertill/rumpan
Lyft på rumpan
Vi byter blöja
Jag sätter salva
Jag sätter hudolja
Vi byter till en ren blus
Vi byter till rena byxor

Hengitys	-
Hengitä rauhallisesti	Andas lugnt
Hengitä sisään	Andas in
Hengitä ulos	Andas ut
Hengitä syvään	Andas djupt
Älä pure putkea	Bit inte tuben
Laitetaan/ otetaan pois happiviikset	Vi sätter/tar bort näsvingarna
Laitetaan/otetaan pois happimaski	Vi sätter/tar bort syremasken
Tulee raitista ilmaa	Det kommer friskt luft
Älä puhu	Prata inte
Otetaan nuha pois putkesta	Vi tar slem bort från tuben
Kuunnellaan keuhkoja	Jag lyssnar på dina lungor
Voi tuntua kylmältä	Det kan kännas kallt
Puhalla pulloon	Blås i flaskan
Yski!	Hosta!
Otetaan hengitysputki pois	Vi tar bort tuben
Muista hengittää	Kom ihåg att andas

Asentohoito	-
Nostetaan päätyä	Vi lyfter på huvudändan
Lasketaan päätyä	Vi lägger huvudändan ner
Käännyttään kyljelle	Vi tar och vänder dig på sida
Laitetaan tyyny pään alle	Vi lägger en dyna under huvudet
Laitetaan tyyny selän alle	Vi lägger en dyna bakom ryggen
Laitetaan tyyny jalkojen alle	Vi lägger en dyna under benen
Ei saa kääntyä mahalleen	Man får inte vända sig på magen
Tämä ei pitäisi sattua	Dethär borde inte göra ont
Hienosti menee!	Det går jätte fint/bra!
Suorista käsi	Sträck armen
Koukista kättä	Böj armen
Suorista jalka	Stäck på benet
Koukista jalka	Böj benet
Laita käsi nyrkkiin	Knyt handen

<p>Avaa käsi</p> <p>Liikuta varpaita</p> <p>Liikuta sormia</p> <p>Onko asento hyvä?</p> <p>Haluatko vaihtaa asentoa?</p> <p>Onko epämukava asento?</p> <p>Haluatko kyljelleen?</p> <p>Onko pää hyvin?</p> <p>Onko tyyny hyvin?</p> <p>Haluatko päätyä ylöspäin?</p> <p>Haluatko päätyä alaspäin?</p>	<p>Öppna handen</p> <p>Rör på tårna</p> <p>Rör på fingrarna</p> <p>Ligger du bekvämt?</p> <p>Vill du byta ställning?</p> <p>Är ställningen obekvämt?</p> <p>Vill du lägga dig på sida?</p> <p>Är huvudet bra?</p> <p>Är dynan bra?</p> <p>Vill du ha huvudändan högre upp?</p> <p>Vill du ha huvudändan lägre ner?</p>
--	--

<p>Fysioterapeutti</p> <p>Fysioterapeutti tulee käymään</p> <p>Onko kipuja?</p> <p>Annetaan kipulääkettä</p> <p>Nousta istumaan</p> <p>Nousta seisomaan</p> <p>Hengitä rauhallisesti</p> <p>Istukaa sängynlaidalle</p> <p>Ota kiinni köydestä jolla nousta ylös</p> <p>Kävelyharjoitus</p> <p>Puhalla pulloon</p> <p>Yski!</p> <p>Odota</p> <p>Tämä on valitettavasti välttämätöntä</p>	<p>-</p> <p>Fysioterapeuten kommer</p> <p>Har du ont?</p> <p>Jag ger smärtmedicin</p> <p>Du får ta och sätta dig upp</p> <p>Du får ta och stiga upp</p> <p>Kom ihåg att andas lugnt</p> <p>Du får sätta dig på sängkanten</p> <p>Ta tag i repet</p> <p>Gångövning</p> <p>Blås i flaskan</p> <p>Hosta!</p> <p>Vänta</p> <p>Det här är tyvärr nödvändigt</p>
--	--

Suunhoito Tehdään suunhoito Avaa suu Imetään lima (nuha) pois suusta Imetään lima (nuha) pois putkesta Puhdistetaan suuta Harjataan hampaat Huuhdellaan suuvedellä Huuhdellaan vedellä Laitetaan rasvaa huulille Suihkepullo Nyt on valmista	- Vi sköter munnen Öppna munnen Vi suger slem bort från munnen Vi suger slem bort från tuben Vi tvättar munnen Vi borstar tänderna Vi sköljer munnen med munvatten Vi sköljer med vatten Vi ska sätta balsam på läpparna Sprayflaska Nu är det färdigt
--	---

Haavanhoito Katsellaan haavaa Tämän ei pitäisi sattua Puhdistetaan haava Laitetaan taikalaastari Otetaan ompeleet pois Tämä voi nipistää	- Vi tittar på såret Dethär borde inte ta ont Vi tvättar såret Vi lägger ett plåster Vi tar bort stygnen Dethär kan kännas lite
---	---

Dreenit ja kanyylit Onko kipuja? Annetaan kipulääkettä Otetaan kanyyli/dreeni pois Tehdään se nopeasti Voi tuntua ikävältä Otetaan teipit pois Voi nipistää Hengitä/puhalla ulos Painetaan vähän aikaa Laitetaan laastari päälle Kaikki on hyvin	- Har du ont? Jag ger dig smärtmedicin Vi tar bort kanylen/ dränen Vi gör det fort Det kan kännas obehagligt Vi tar bort tejpen Det kan kännas lite Andas/ blås ut Vi trycker en liten stund Vi sätter plåster på Allt är bra
--	--

Ruokailu Onko nälkä? Haluatko mehua? Haluatko vettä? Onko jano? Haluatko jugurttia? Juodaan vain vähän että ei tule paha olo Vielä ei saa syödä/juoda	- Är du hungrig? Är du törstig? Vill du ha saft? Vill du ha vatten? Vill du ha jugurt? Drick bara lite så att du inte börjar må illa Du får inte dricka/äta ännu
---	---

Sedatoitu potilas

Esittäytyminen Moi! Hei, olen sairaanhoitaja Hoidan sinua illan Hoidan sinua koko päivän	- Hejsan! Hej, jag är sjukskötare Jag sköter dej ända till kvällen Jag sköter dej hela dagen idag
---	---

Potilaan kuulumiset Mikä on vointi? Miten olet nukkunut? Onko kipuja? Saat lisää kipulääkettä Onko pahoinvointia? Onko kylmä? Onko lämmin? Hikoiletko?	- Hur mår du? Hur har du sovit? Tar det ont? Du får mer smärtmedicin Mår du illa? Har du kallt? Har du varmt? Svettas du?
---	---

Status Avaa silmät Nostan peittoa Tunnustelen raajoja ja vatsaa/mahaa Vaihdan happimittarin paikkaa Suoristelen letkuja Kuuntelen keuhkoja/hengitystä Kuuntelen mahaa/vatsaa Aristaako?	- Öppna ögonen Jag lyfter litet på täcket Jag känner på dina armar, ben och mage Jag byter plats på syremätaren Jag rättar till slangarna Jag lyssnar på dina lungor/ din andning Jag lyssnar på din mage Tar det ont?
--	--

Neurologinen status Purista käsistä Liikuta jalkoja/varpaita Katson kirkkaalla valolla silmiin	- Kläm mina händer Rör på fötterna/tårna Jag lyser med ett starkt ljus i dina ögon
--	---

Lääkärinkierto

Nyt on lääkärinkierto

Lääkärit tulevat katsomaan vointiasi

Älä pelästy, hetkellisesti voi olla paljon ihmisiä

-

Nu är det läkarrond

Läkarna kommer och hör efter

Bli int skrämd, för en stund kommer det mycket människor in

Pesut

Tehdään iltapesut

Käännän sinut oikealle kyljelle

Käännän sinut vasemmalle kyljelle

Saattaa tuntua kylmältä

Pyyhitään selkää

Pestään kainalot

Pestään alapää

Nosta peppua

Vaihdetaan vaippa

Laitetaan kosteusvoidetta

Laitetaan hoitoöljyä

Laitetaan puhdas paita

Laitetaan puhtaat housut

-

Vi tar kvällstvätten nu

Jag vänder dig på höger sida

Jag vänder dig på vänster sida

Det kan kännas kallt

Vi tvättar ryggen

Vi tvättar under armarna

Vi tvättar nertill/rumpan

Lyft på rumpan

Vi byter blöja

Jag sätter salva

Jag sätter hudolja

Vi byter till en ren blus

Vi byter till rena byxor

Hengitys	-
Hengitä rauhallisesti	Andas i lugn o ro
Hengitä sisään	Andas in
Hengitä ulos	Andas ut
Hengitä syvään	Andas djupt
Älä pure putkea	Bit inte på tuben
Laitetaan/ otetaan pois happiviikset	Vi sätter/tar bort näsvingarna
Laitetaan/otetaan pois happimaski	Vi sätter/tar bort syremasken
Tulee raitista ilmaa	Det kommer friskt luft
Älä puhu	Prata inte
Otetaan nuha pois putkesta	Vi tar snuvan bort från tuben
Kuunnellaan keuhkoja	Jag lyssnar på dina lungor
Voi tuntua kylmältä	Det kan kännas kallt
Puhalla pulloon	Blås i flaskan
Yski!	Hosta!
Otetaan hengitysputki pois	Vi tar bort tuben
Muista hengittää	Komihåg att andas

Asentohoito	-
Nostetaan päätyä	Vi lyfter på huvudändan
Lasketaan päätyä	Vi lägger huvudändan ner
Käännetään sinut kyljelle	Vi tar och vänder dig på sida
Laitetaan tyyny pään alle	Vi lägger en dyna under huvudet
Laitetaan tyyny selän taakse	Vi lägger en dyna bakom ryggen
Laitetaan tyyny jalkojen alle	Vi lägger en dyna under benen
Ei saa kääntyä mahalleen	Man får inte vända sig på magen
Tämän ei pitäisi sattua	Dethär borde inte göra ont
Hienosti menee!	Det går jätte fint/bra!
Suorista käsi	Sträck armen
Koukista kättä	Böj armen
Suorista jalka	Stäck på benet
Koukista jalka	Böj benet

Laita käsi nyrkkiin	Knyt handen
Avaa käsi	Öppna handen
Liikuta varpaita	Rör på tårna
Liikuta sormia	Rör på fingrarna
Onko asento hyvä?	Ligger du bekvämt?
Haluatko vaihtaa asentoa?	Vill du byta ställning?
Onko epämukava asento?	Är ställningen obekväm?
Haluatko vaihtaa asentoa?	Vill du byta ställning?
Haluatko kyljelleen?	Vill du lägga dig på sida?
Onko pää hyvin?	Är huvudet bra?
Onko tyyny hyvin?	Är dynan bra?
Haluatko päätyä ylöspäin?	Vill du ha huvudändan högre upp?
Haluatko päätyä alaspäin?	Vill du ha huvudändan lägre ner?

Fysioterapeutti	-
Fysioterapeutti tulee käymään	Fysioterapeuten kommer och besöker dig
Onko kipuja?	Har du smärtor?
Annetaan kipulääkettä	Vi ger smärtmedicin
Nousta istumaan	Vi tar och sätter oss
Nousta seisomaan	Vi tar och stiger upp
Hengitä rauhallisesti	Andas lugnt
Istukaa sängynlaidalle	Sitt i sängkanten
Ota kiinni köydestä jolla nousta ylös	Ta i repe så stiger vi upp
Kävelyharjoitus	Gångövning
Puhalla pulloon	Blås i flaskan
Yski!	Hosta!
Odota	Vänta
Tämä on valitettavasti välttämätöntä	Det här är tyvärr nödvändigt

Suunhoito Tehdään suunhoito Avaa suu Imetään lima (nuha) pois suusta Imetään lima (nuha) pois putkesta Puhdistetaan suuta Harjataan hampaat Huuhdellaan suuvedellä Huuhdellaan vedellä Laitetaan rasvaa huulille Suihkepullo Nyt on valmista	- Vi sköter munnen Öppna munnen Vi suger slem bort från munnen Vi suger slem bort från tuben Vi tvättar munnen Nu ska vi borsta tänderna Vi sköljer munnen med munvatten Vi sköljer med vatten Vi ska sätta balsam på läpparna Sprayflaska Nu är det färdigt
--	---

Haavanhoito Katsellaan haavaa Tämän ei pitäisi sattua Puhdistetaan haava Laitetaan taikalaastari Otetaan ompeleet pois Tämä voi nipistää	- Vi tittar på såret Dethär borde inte ta ont Vi tvättar såret Vi lägger ett plåster Vi tar bort stygnen Dethär kan kännas lite
---	---

Dreenit ja kanyylit Onko kipuja? Annetaan kipulääkettä Otetaan kanyyli/dreeni pois Tehdään se nopeasti Voi tuntua ikävältä Otetaan teipit pois Voi nipistää Hengitä/puhalla ulos Painetaan vähän aikaa Laitetaan laastari päälle Kaikki on hyvin	- Har du smärtor? Vi ger smärtmedicin Vi tar kanylen/dränen bort Vi gör det snabbt Det kan kännas obehagligt Vi tar bort tejpen Det kan kännas lite Andas/blås ut Vi trycker en liten stund Vi sätter på en plåster Allt är bra
--	--

YÖVUORO

Hereillä oleva potilas

Esittäytyminen Moi! Hei, olen sairaanhoitaja Hoidan sinua koko yön Puhun vähän ruotsia mutta tulemme silti ymmärtämään toisiamme Kerro jos et ymmärrä mitä tarkoitan	- Hejsan! Hej, jag är sjukskötare Jag sköter dej hela natten Jag pratar bara lite svenska, men vi skall ändå förstå varandra Säg mig om du inte förstår vad jag menar
--	--

Potilaan kuulumiset	-
Mikä on vointi?	Hur mår du?
Onko kipuja?	Tar det ont?
Saat lisää kipulääkettä	Du får mer smärtmedicin
Onko pahoinvointia?	Mår du illa?
Onko kylmä?	Har du kallt?
Onko lämmin?	Har du varmt?
Hikoiletko?	Svettas du?

Status	-
Avaa silmät	Öppna ögonen
Nostan peittoa	Jag lyfter litet på täcket
Tunnustelen raajoja ja vatsaa/mahaa	Jag känner på dina armar, ben och mage
Vaihdan happimittarin paikkaa	Jag byter plats på syremätaren
Suoristellaan letkuja	Jag rättar till slangarna
Kuuntelen keuhkoja/hengitystä	Jag lyssnar på dina lungor/ din andning
Kuuntelen mahaa/vatsaa	Jag lyssnar på din mage
Aristaako?	Känns det illa? vad jag menar

Neurologinen status	-
Purista käsistä	Kläm mina händer
Liikuta jalkoja/varpaita	Rör på fötterna/tårna
Katson kirkkaalla valolla silmiin	Jag lyser med ett starkt ljus i dina ögon

Pesut	-
Tehdään iltapesut	Vi tar kvällstväten nu
Käännetään sinut oikealle kyljelle	Jag vänder dig på höger sida
Käännetään sinut vasemmalle kyljelle	Jag vänder dig på vänster sida
Saattaa tuntua kylmältä	Det kan kännas kallt
Pyyhitään selkää	Vi tvättar ryggen
Pestään kainalot	Vi tvättar under armarna
Pestään alapää	Vi tvättar nertill/rumpan
Nosta peppua	Lyft på rumpan
Vaihdetaan vaippa	Vi byter blöja
Laitetaan kosteusvoidetta	Jag sätter salva
Laitetaan hoitoöljyä	Jag sätter hudolja
Laitetaan puhdas paita	Vi byter till en ren blus
Laitetaan puhtaat housut	Vi byter till rena byxor

Hengitys	-
Hengitä rauhallisesti	Andas lugnt
Hengitä sisään	Andas in
Hengitä ulos	Andas ut
Hengitä syvään	Andas djupt
Älä pure putkea	Bit inte tuben
Laitetaan/ otetaan pois happiviikset	Vi sätter/tar bort näsvingarna
Laitetaan/otetaan pois happimaski	Vi sätter/tar bort syremasken
Tulee raitista ilmaa	Det kommer friskt luft
Älä puhu	Prata inte
Otetaan nuha pois putkesta	Vi tar slem bort från tuben
Kuunnellaan keuhkoja	Jag lyssnar på dina lungor
Voi tuntua kylmältä	Det kan kännas kallt
Puhalla pulloon	Blås i flaskan
Yski!	Hosta!
Otetaan hengityspankki pois	Vi tar bort tuben
Muista hengittää	Kom ihåg att andas

<p>Asentohoito</p> <p>Nostetaan päätyä Lasketaan päätyä Käännyttään kyljelle Laitetaan tyyny pään alle Laitetaan tyyny selän alle Laitetaan tyyny jalkojen alle Ei saa kääntyä mahalleen Tämä ei pitäisi sattua Hienosti menee!</p> <p>Suorista käsi Koukista kättä Suorista jalka Koukista jalka Laita käsi nyrkkiin Avaa käsi Liikuta varpaita Liikuta sormia Onko asento hyvä? Haluatko vaihtaa asentoa? Onko epämukava asento? Haluatko kyljelleen? Onko pää hyvin? Onko tyyny hyvin? Haluatko päätyä ylöspäin? Haluatko päätyä alaspäin?</p>	<p>-</p> <p>Vi lyfter på huvudändan Vi lägger huvudändan ner Vi tar och vänder dig på sida Vi lägger en dyna under huvudet Vi lägger en dyna bakom ryggen Vi lägger en dyna under benen Man får inte vända sig på magen Dethär borde inte göra ont Det går jätte fint/bra!</p> <p>Sträck armen Böj armen Stäck på benet Böj benet Knyt handen Öppna handen Rör på tårna Rör på fingrarna Ligger du bekvämt? Vill du byta ställning? Är ställningen obekväm? Vill du lägga dig på sida? Är huvudet bra? Är dynan bra? Vill du ha huvudändan högre upp? Vill du ha huvudändan lägre ner?</p>
--	--

Suunhoito	-
Tehdään suunhoito	Vi sköter munnen
Avaa suu	Öppna munnen
Imetään lima (nuha) pois suusta	Vi suger slem bort från munnen
Imetään lima (nuha) pois putkesta	Vi suger slem bort från tuben
Puhdistetaan suuta	Vi tvättar munnen
Harjataan hampaat	Vi borstar tänderna
Huuhdellaan suuvedellä	Vi sköljer munnen med munvatten
Huuhdellaan vedellä	Vi sköljer med vatten
Laitetaan rasvaa huulille	Vi ska sätta balsam på läpparna
Suihkepullo	Sprayflaska
Nyt on valmista	Nu är det färdigt

Haavanhoito	-
Katsellaan haavaa	Vi tittar på såret
Tämän ei pitäisi sattua	Dethär borde inte ta ont
Puhdistetaan haava	Vi tvättar såret
Laitetaan taikalaastari	Vi lägger ett plåster
Otetaan ompeleet pois	Vi tar bort stygnen
Tämä voi nipistää	Dethär kan kännas lite

Sedatoitu potilas

Esittäytyminen	-
Moi!	Hejsan!
Hei, olen sairaanhoitaja	Hej, jag är sjukskötare
Hoidan sinua illan	Jag sköter dej ända till kvällen
Hoidan sinua koko päivän	Jag sköter dej hela dagen idag

Potilaan kuulumiset Onko kipuja? Saat lisää kipulääkettä Onko pahoinvointia? Onko kylmä? Onko lämmin?	- Tar det ont? Du får mer smärtmedicin Mår du illa? Har du kallt? Har du varmt?
---	--

Status Nostan peittoa Tunnustelen raajoja ja vatsaa/mahaa Vaihdan happimittarin paikkaa Suoristelen letkuja Kuuntelen keuhkoja/hengitystä Kuuntelen mahaa/vatsaa Aristaako?	- Jag lyfter litet på täcket Jag känner på dina armar, ben och mage Jag byter plats på syremätaren Jag rättar till slangarna Jag lyssnar på dina lungor/ din andning Jag lyssnar på din mage Tar det ont?
---	--

Neurologinen status Purista käsistä Liikuta jalkoja/varpaita Katson kirkkaalla valolla silmiin	- Kläm mina händer Rör på fötterna/tårna Jag lyser med ett starkt ljus i dina ögon
--	---

Pesut	-
Tehdään iltapesut	Vi tar kvällstvätten nu
Käännän sinut oikealle kyljelle	Jag vänder dig på höger sida
Käännän sinut vasemmalle kyljelle	Jag vänder dig på vänster sida
Saattaa tuntua kylmältä	Det kan kännas kallt
Pyyhitään selkää	Vi tvättar ryggen
Pestään kainalot	Vi tvättar under armarna
Pestään alapää	Vi tvättar nertill/rumpan
Nosta peppua	Lyft på rumpan
Vaihdetaan vaippa	Vi byter blöja
Laitetaan kosteusvoidetta	Jag sätter salva
Laitetaan hoitoöljyä	Jag sätter hudolja
Laitetaan puhdas paita	Vi byter till en ren blus
Laitetaan puhtaat housut	Vi byter till rena byxor

Hengitys

Hengitä rauhallisesti

Hengitä sisään

Hengitä ulos

Hengitä syvään

Älä pure putkea

Laitetaan/ otetaan pois happiviikset

Laitetaan/otetaan pois happimaski

Tulee raitista ilmaa

Älä puhu

Otetaan nuha pois putkesta

Kuunnellaan keuhkoja

Voi tuntua kylmältä

Puhalla pulloon

Yski!

Otetaan hengitysputki pois

Muista hengittää

-

Andas i lugn o ro

Andas in

Andas ut

Andas djupt

Bit inte på tuben

Vi sätter/tar bort näsvingarna

Vi sätter/tar bort syremasken

Det kommer friskt luft

Prata inte

Vi tar snuvan bort från tuben

Jag lyssnar på dina lungor

Det kan kännas kallt

Blås i flaskan

Hosta!

Vi tar bort tuben

Komihåg att andas

Asentohoito

Nostetaan päätyä
 Lasketaan päätyä
 Käännetään sinut kyljelle
 Laitetaan tyyny pään alle
 Laitetaan tyyny selän taakse
 Laitetaan tyyny jalkojen alle
 Ei saa kääntyä mahalleen
 Tämän ei pitäisi sattua
 Hienosti menee!

Suorista käsi
 Koukista kättä
 Suorista jalka
 Koukista jalka
 Laita käsi nyrkkiin
 Avaa käsi
 Liikuta varpaita
 Liikuta sormia

Onko asento hyvä?
 Haluatko vaihtaa asentoa?
 Onko epämukava asento?
 Haluatko vaihtaa asentoa?
 Haluatko kyljelleen?
 Onko pää hyvin?
 Onko tyyny hyvin?
 Haluatko päätyä ylöspäin?
 Haluatko päätyä alaspäin?

-

Vi lyfter på huvudändan
 Vi lägger huvudändan ner
 Vi tar och vänder dig på sida
 Vi lägger en dyna under huvudet
 Vi lägger en dyna bakom ryggen
 Vi lägger en dyna under benen
 Man får inte vända sig på magen
 Dethär borde inte göra ont
 Det går jätte fint/bra!

Sträck armen
 Böj armen
 Stäck på benet
 Böj benet
 Knyt handen
 Öppna handen
 Rör på tårna
 Rör på fingrarna

Ligger du bekvämt?
 Vill du byta ställning?
 Är ställningen obekväm?
 Vill du byta ställning?
 Vill du lägga dig på sida?
 Är huvudet bra?
 Är dynan bra?
 Vill du ha huvudändan högre upp?
 Vill du ha huvudändan lägre ner?

Suunhoito	-
Tehdään suunhoito	Vi sköter munnen
Avaa suu	Öppna munnen
Imetään lima (nuha) pois suusta	Vi suger slem bort från munnen
Imetään lima (nuha) pois putkesta	Vi suger slem bort från tuben
Puhdistetaan suuta	Vi tvättar munnen
Harjataan hampaat	Nu ska vi borsta tänderna
Huuhdellaan suuvedellä	Vi sköljer munnen med munvatten
Huuhdellaan vedellä	Vi sköljer med vatten
Laitetaan rasvaa huulille	Vi ska sätta balsam på läpparna
Suihkepullo	Sprayflaska
Nyt on valmista	Nu är det färdigt

Haavanhoito	-
Katsellaan haavaa	Vi tittar på såret
Tämän ei pitäisi sattua	Dethär borde inte ta ont
Puhdistetaan haava	Vi tvättar såret
Laitetaan taikalaastari	Vi lägger ett plåster
Otetaan ompeleet pois	Vi tar bort stygnen
Tämä voi nipistää	Dethär kan kännas lite

Dreenit ja kanyylit	-
Onko kipuja?	Har du smärtor?
Annetaan kipulääkettä	Vi ger smärtmedicin
Otetaan kanyyli/dreeni pois	Vi tar kanylen/dränen bort
Tehdään se nopeasti	Vi gör det snabbt
Voi tuntua ikävältä	Det kan kännas obehagligt
Otetaan teipit pois	Vi tar bort teipen
Voi nipistää	Det kan kännas lite
Hengitä/puhalla ulos	Andas/blås ut
Painetaan vähän aikaa	Vi trycker en liten stund
Laitetaan laastari päälle	Vi sätter på en plåster
Kaikki on hyvin	Allt är bra

YLIMÄÄRÄISET

Kestokatetri Otetaan pissakatetri pois Saattaa jäädä vielä pissahätä	- Vi tar kisskatetern bort Det kan ännu kännas att du har kisibrott
Ompeleet Otetaan ompeleet pois Voi nipistää	- Vi tar stygnen bort Det kan kännas litet
Osastolle siirtyminen Olet siirtymässä osastolle klo ... Äiti ja isä tulee sinne Otetaan ylimääräiset letkut pois Vaihdetaan sänkyä Otan sinut syliin ja nostetaan toiseen sänkyyn Nousta seisoamaan ja vaihdetaan sänkyä Mennään osastolle hissillä	- Vi flyttar dig till avdelningen klo... Mamma och pappa kommer dit Vi tar bort alla extra sladdar Vi byter säng Jag tar dig i famnen och lyfter dig till en annan säng Vi stiger upp och byter säng Vi tar hissen till avdelningen
Ultraäänitutkimus Katsellaan sydäntä Tämä ei satu Geeli tuntuu kylmältä	- Vi skall titta på hjärtat Det tar inte ont Gelen kan kännas lite kall

Haavanhoito

Katsellaan haavaa
Tämä ei pitäisi sattua
Puhdistetaan haava
Laitetaan taikalaastari
Otetaan ompeleet pois
Tämä voi nipistää

-

Vi tittar på såret
Det här borde inte ta ont
Vi putsar såret
Vi sätter på en plåster
Vi tar stygnen bort
Det här kan kännas lite

Lohtusanoja

Äiti tulee kohta
Isä tulee kohta
Ei mitään hätää
Kaikki on hyvin
Olet reipas
Rauhoitu
Älä itke
Odota
Älä pure
Näytä mihin sattuu

-

Mamma kommer snart
Pappa kommer snart
Ingen fara
Allt är bra
Du är duktig
Lugna ner dej
Gråt inte
Vänta
Is inte bita
Visa var det gör ont

LAULUJA

Imse vimse spindel

Imse vimse spindel
klättra' upp för trå'n.
Ner faller regnet
spolar spindel'n bort.
Upp stiger solen,
torkar bort allt regn.
imse vimse spindel
klättra' upp igen!

Blinka lilla stjärna

Blinka lilla stjärna där,
hur jag undrar var du är!
Fjärran lockar du min syn
likt en diamant i skyn.
Blinka lilla stjärna där,
hur jag undrar var du är!

När den sköna sol gått ner,
strax du kommer fram och ler,
börjar klar din stilla gång,
glimmar, glimmar natten lång.
Blinka lilla stjärna där,
hur jag undrar var du är!